

Лейла

лист Техничке школе „РАДОЈЕ ЛЉУБИЧИЋ“ Ужице

ГОДИНА XX

БРОЈ 23

ЈАНУАР 2014. год.

ПРИЧА СА НАСЛОВНЕ СТРАНЕ

Када мало одмакнемо на животном путу, почињемо да се сећамо лепих тренутака, посебно оних који су у вези са школом. Они који су завршили школовање, запослили се, основали породицу, врло радо би се вратили у школске клупе. Тврде да тада нису имали никакве обавезе, да су дани само тада били безбрижни, а ми им не верујемо! Нису ишли у школу када је требало, а сада су се сетили тих непоновљивих дана? А можда су у праву... Једну недељу ћу памтити заувек, јер је та недеља посебна за мене. Професорка српског језика је са својим колегама организовала једно лепо путовање, путовање које треба да се памти. Оно је било намењено свим члановима Новинарске секције. Нас, новинара, било је једанаест. Иако је та недеља била хладна, новембарска, сви новинари су били лепо расположени и спремни за задатак.

Сви смо на време стигли на договорено место. Превоз нам је био ту, али смо још неколико минута чекали професора српског језика. Када је дошао, одмах нас је насмејао. Објаснио је да је закаснио јер је на излет кренуо без јакне, па је морао да се врати кући када је схватио зашто му је хладно. Захваљујући њему, у још бољем расположењу крећемо на наше путовање. Први циљ нам је Рожанство.

Одмах смо приметили да је знатно хладније него у Ужицу, а моји пријатељи, новинари, питали су се како могу ту да живим. Упркос хладноћи, нисмо могли да пропустимо обилазак чувене Стопића пећине.

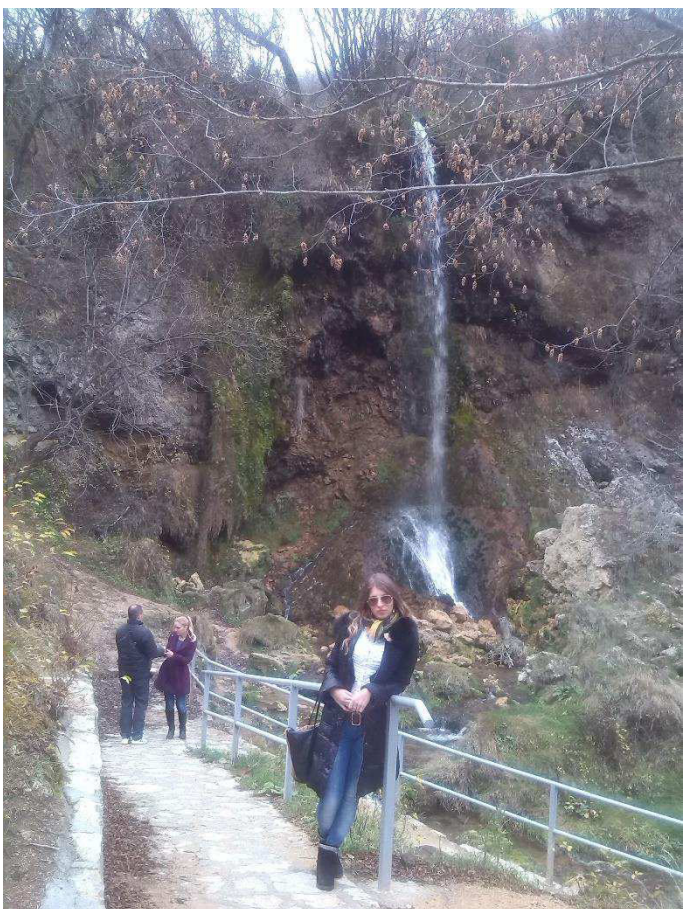
На њу се односе бројне легенде, а све туристе фасцинира велики број бигрених када из којих се прелива вода. Наша секција успела је да стигне до највише тачке у пећини и одатле направи фотографије

за које се вредело потрудити. Корачајући кроз пећину, приметили смо да се на зидовима, са свих страна, могу приметити фигуре различитих животиња, птица, а на једном зиду пажљиво око може препознати и три састављена анђела. Поред моста је један мали водопад, а најлепши тренутак смо оставили за крај. Излазећи из пећине, попели смо се на један брежуљак на који се ретко ко пење, јер не зна какав му доживљај то може донети. Ми смо знали да на своду пећине постоје два отвора кроз које се види небо, и искористили смо прилику да на несвакидашњи начин доживимо природу, онакву каква је била одувек. Наш план је био да обиђемо многа занимљива места, али нисмо имали времена, па смо да кренули даље. У Старом селу, у Сирогојну, провели смо највише

временa. Видели smo kako su ljudi nekada živeli, kakve su bile kuće, škole, kako su sušili šljive i spremali hranu. Posetili smo i jednu izložbu tkanih slika, zatim i prodavnicu zemljanih lonača, varjača, licidnerskih srca i drugih suvenira. Nakon što smo kupili po neku sitnicu za uspomenu sa ovog putovanja, krenuli smo za Gostiće. Ovo selo je poznato po vodonopadu koji je zadivio i nas, novinare. Odlučili smo da bаш kraj њega napravimo jednu zajedničku fotografiju, a nakon toga smo se drvenim mostićima spustili do jezera ispod њega. Naš put je morao da se nastavi, ali smo ga prekinuli i pre

него што смо стигли на Златибор како бисмо направили још неколико фотографија. На Златибору смо добили слободно време за шетњу, куповину и уживање у природи. Дан је увелико одмакао када смо

krenuli za Uziće... Jedan dan možda nije dovoljan da se posete сва она места која смо ми желели да упознамо. Ипак, ниједно од њих није толико далеко да

не бисте могли да издвојите време и уживате у њиховој лепоти. Чланови наше секције су уживали, и, припремајући се за неке нове активности, препоручују да бар један свој дан посветите обиласку ових села. Наших села.

*Александра Стотић,
Новинарска секција*

НАГРАДНИ ИЗЛЕТ ЗА НАЈБОЉЕ

Наша школа је реализовала, 13. јуна 2013. године, наградни излет у Мокру Гору, за ученике који су разред завршили са одличним успехом и без неоправданих изостанака. Посетили смо Дрвенград, где су се ученици упознали са нашом традицијом, начином изградње Дрвенграда и филмским фестивалом Кустендорф.

Учесници излета су:

Небојша Гудурић Ic1, Лазар Васиљевић Ic1, Немања Миловановић Ic1, Ненад Милосављевић Ic1, Данијела Арсеновић Ic3, Стефан Миросављевић Ic3, Маријана Маринковић Ic3, Немања Цветковић Ic4, Милунка Станимировић Ic4, Бојана Селаковић Ic4, Немања Ђурић Ic5, Дарко Милосављевић Ic3, Ирена Тешић Ic3, Марко Симић Ic3, Владан Лојаница Ic3, Драго Милошевић Ic4, Милош Смиљанић Ic5, Јелена Маријановић Ic1, Игор Пурић Ic2, Никола Бјелић Ic2, Никола Петровић Ic2, Горица Дидановић Ic1, Душица Дучић Ic1, Ђурђа Зечевић Ic1, Ана Јанковић Ic3, Невена Гајевић Ic3, Алекса Гавовић Ic3, Данијела Јоксимовић Ic3,

Александра Андрић Ic1, Јелена Бабић Ic1, Марина Ранковић Ic1, Бранка Пековић Ic1, Милица Радовановић Ic1, Верица Радојчић Ic1, Маријана Карапанџић, педагог, Снежана Недељковић, наставник, Биљана Цицварић, наставник и Миланка Петровић, наставник.

Мокра Гора је насеље у општини Ужице, у Златиборском округу. Према попису из 2002. године било је 605 становника. Име селу дао је његов ага Мустај-бег из Прибоја. Кажу да је ту закончила његова војска и положила сирову гору (дрва), па су говорили: „Ала је ова гора мокра!“, па тако настаде Мокра Гора.

Културно-туристички комплекс Дрвенград налази се на врху брда Међавник, у чијем је подножју село Мокра Гора. Творац овог јединственог етно-насеља је Емир Кустурица. Инспирацију за овај несвакидашњи подухват

добрио је док је на Мокрој Гори снимао филм „Живот је чудо“. Подизање Дрвенграда праћено је идејом о савршеном животу ван свакодневице, и препуштању чарима природе и зову традиције, уз истовремено очување споне са савременим тренутком.

За изградњу Дрвенграда коришћене су аутентичне старовлашке брвнаре овог подручја. Многе од њих, старе и стотинак година, биле су напуштене и изложене зубу времена. Како би се ставиле у функцију, пренете су у раму, рестауриране и постављене на високе камене постаменте и подруме прилагођене нагибу терена.

Читава концепција Дрвенграда почива на правоугаоном тргу, чија је главна оса одређена улазном капијом и положајем цркве брвнаре са двоводним кровом, покривеним шиндром. Поред ове мале цркве посвећене Светом Сави, и изграђене по узору на старе руске дрвене цркве, налази се дрвени звоник, који заједно са црквом доминира тргом.

Трг „Дијега Марадона“ поплочан је дрвеним коцкама и сеченим дрвеним шинским праговима. Преко њега се долази до куће и библиотеке Емира Кустурице, до брвнара за угодни смештај гостију, до подземног биоскопа „Стенли Кјубик“, библиотеке „Меша Селимовић“, галерије „Мацола“, продавнице сувенира „Аска“, националног ресторана „Лотика“, посластичарнице „Код Ђоркана“ и спортског центра „Проклета авлија“. У оквиру спортског центра смештен је „Конак за преноћиште“, ресторан, затворен базен „Милорад Чавић“, теретана, сауна, билијар, дискотека, подземна спортска хала и студио.

Непосредно испод Дрвенграда, на обронцима Међавника, налазе се два тениска терена, као и трим стаза, која се спушта у село Мокра Гора.

Емир Кустурица објашњава Дрвенград речима: „Измислио сам град који изгледа као да се у њему увек живело. А није никад.“

Дрвенград је место многих културних збивања, и стециште бројних знаменитих уметника и спортиста читавог света.

Међународни филмски и музички фестивал Кустендорф се организује сваке године, у етно-селу Дрвенград. Оснивач и директор фестивала је редитељ Емир Кустурица. Фестивал је основан 2008. године, са амбицијом да се младим филмским ствараоцима пружи шанса да прикажу своја остварења.

Шарганска осмица је музејско-туристичка пруга у власништву Музеја железнице Србије. Ова пруга уског колосека јединствена је у Европи, а њен настанак везан је за почетке српског железничког саобраћаја.

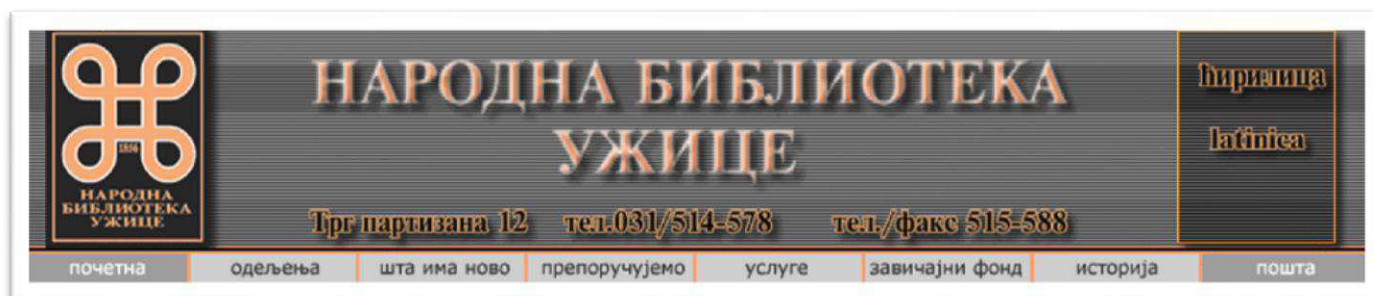
Изградња попречне пруге од Сталаћа, преко Ужица и Шаргана, до Вардишта започета је 1907. године. Део пруге од Сталаћа до Ужица завршен је 1912. године, пред почетак Првог балканског рата. Балкански ратови, а затим и Први светски рат, одложили су изградњу деонице од Ужица, преко Мокре Горе, до границе са Аустро-Угарском. Радове на прузи наставила је 1916. године Аустро-Угарска, која је у међувремену окупирала део Србије. У то време изграђено је 9 км пруге до подножја Шаргана. Током пробијања тунела кроз овај масив, одрон камена усмртио је 200 радника, руских и италијанских заробљеника. Радови су због тога прекинути и настављени у Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца, 1921. године. Након четири године, пруга дуга 22,8 км, од Шарган Витаса, преко Јатара, Мокре Горе, до Вардишта, најзад је завршена. У време изградње она је представљала несвакидашњи подухват јер је на краткој релацији подигнуто 5 мостова и пробијена су 22 тунела, од којих је само шаргански тунел био дуг 1666 м. Пруга иде преко брда у завијеним круговима, правећи фигуру броја осам, по чему је и добила назив.

Парњаче и пруге уског колосека су временом постале део историје, тако да је последњи путнички воз Шарганом прошао 1974. године. Међутим, на иницијативу Завичајног удружења Мокрогороца, ЖТП Београд је 1999. године донео одлуку о обнови пруге и њеном активирању у туристичке сврхе.

Септембра 2011. године ова пруга је продужена до Вишеграда и успостављена је редовна линија Мокра Гора – Вишеград.

На пут смо кренули око 11 сати. По доласку у Дрвенград погледали смо пројекције филмова „Заштита животне средине“ Петра Лаловића и „Плави Циганин“ Емира Кустурице у биоскопу „Андерграунд“. Након тога, кустос нас је упознао са Дрвенградом (галеријом „Мацола“, црквом посвећеном Светом Сави, библиотеком, тргом, хотелом „Међавник“, посластичарницом „Аника“, улицама, продавницама народне радиности). После обиласка освежили смо се и ручали у ресторану „Лотика“. Такође смо посетили железничку станицу Голубићи, одакле смо прошетали до станице Беле воде на Шарганској осмици. Ту смо посетили и цркву Светог Јована Крститеља. Излет је завршен на Златибору, где су ученици провели слободно време.

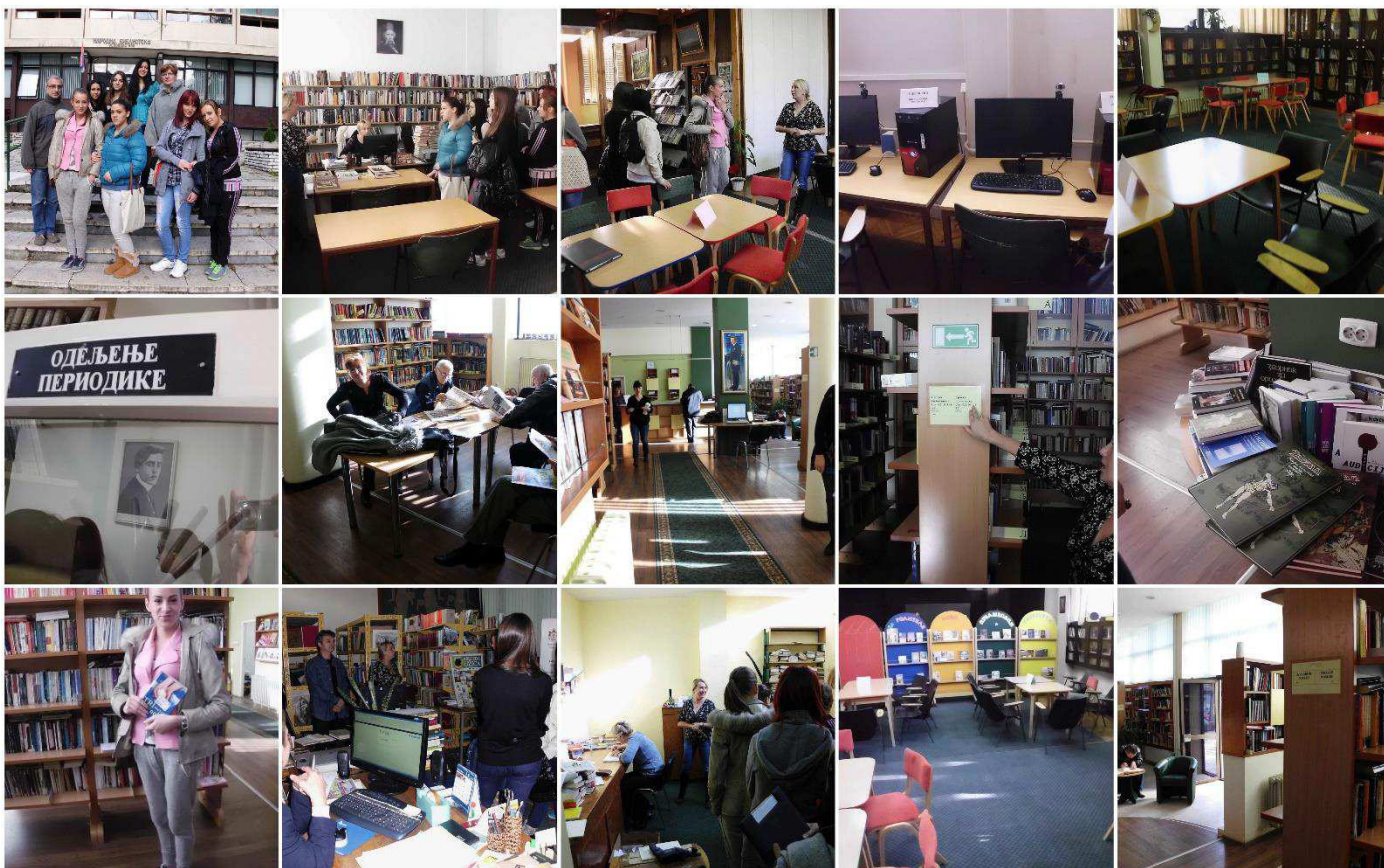
Носимо веома лепе утиске са овог излета.

Књига - ИСКРЕНИ ПРИЈАТЕЉ

Имам у животу само једног и правог искреног пријатеља: књигу! Овај текст је пре свега посвећен мом најбољем пријатељу, књизи. Такође, и свима онима који су је заборавили и оставили да стоји на праињавој полици најскривенијег кутка свог дома.

Волим те! Никада ти нисам рекла те две речи, али оне трепере у мени сваки пут када их додирнем. Осетим још један нови почетак, још једну нову причу на помолу. Осмехнем се себи због тога будаластог погледа на свет, али схватам да нема веће љубави од те. Кроз прсте су ми прошле многе – добре и лоше, али је свака оставила неки утисак, свака ме је научила нечему новом и другачијем. Читам због себе. Многи људи мисле да сам старомодна, док ја то исто мислим о њима. Боже, зар нису они ти који у животу не прочитају ништа више од титлова филмова и статуса на друштвеним мрежама? Књиге не само да опуштају и лече, већ ти оне дају управо оно што ти је потребно: прилику за бег, не само од овог живота, себе самог, већ и од свих тих плитких људи. Књиге пружају прилику да видиш живот неким другим очима. (Маша Мирошниченко)

Видели смо и научили много, комплетан пут књиге у библиотеци, па све до њеног издавања читаоцима. Захваљујемо се нашим љубазним домаћинима и надамо се даљој успешној сарадњи.

Чланови Библиотечке секције и Секције друштвених наука у посети Народној библиотеци: Кристина Пилчевић, Марија Џамбасевић, Силвана Митровић, Неда Ирић, Данијела Милошевић, Јована Вранић, Маша Мирошниченко, Радомир Тошић, руководилац Библиотечке секције и Новка Копривица, руководилац Секције друштвених наука.

Еколошка секција

Еколози наше школе нас и ове године позивају да заједно размислимо о простору у коме живимо и од кога зависимо.

Савремени човек прави технолошке "коракe од седам миља". Успут ствара многе еколошке проблеме и смањује квалитет живота. Да ли наше навике потврђују свест о животу као највећем богатству, или живимо у заблуди, мислећи да се на еколошке проблеме можемо навићи? Уколико се не реши успешно, проблем отпада биће велико оптерећење за планету. Отпад је крупан проблем данашњице. Свако би требало да тежи томе да ствара што мање отпада. То је и најважнија, али и најзапостављенија карика у заштити животне средине.

Свесни смо да у нашем окружењу има ружних примера, али и да можемо утицати да их буде мање. Када нам је професорка предложила да се укључимо у пројекат прекограничне сарадње "Успостављање примарне селекције отпада у школама у Ужицу и Тузли", прихватили смо.

- Добили смо канте за одвајање отпада. Хвала свима вама који их правилно користите.

- Направили смо презентацију о правилном третману отпада, у који се свако може укључити.

- Ову презентацију смо приказали на часовима одељењских заједница, да бисмо са вама разговарали о томе зашто и како треба променити навике да бисмо афирмисали смањење отпада, примарну селекцију отпада и рециклажу, а то су и циљеви пројекта.

- Са професорком Аном Анђић, на часу енглеског језика (Пс1 одељење), реализована је радионица на ову тему.

- Заједно са члановима Секције Здрав живот у здравој животној средини организовали смо акцију

поделе флајера у граду да би што мање људи бацало секундарне сировине, а што више њих знало да није сваки отпад ђубре. Одвојени из отпада, папир, ПЕТ амбалажа, лименке и тетрапак, као и остали отпад, могу бити итекако корисни.

- Спремали смо се за квиз-тест (учили, учили...).

- На овом такмичењу учествовало је 13 ученика (Владимир Ивановић се разболео). Најбољи су били: Немања Бајчетић (Шс4), Јелена Јовановић (Шс4), Ђорђе Стаменић (Гг2), Мира Жунић (Шс4). Жири, који је пратио такмичаре, прегледао и рангирао радове, чиниле су: Душица Стаменић, професорка географије,

и Анела Милетић, професорка хемије.

- На еко-камп од 8. до 12. јануара 2014. у Сребреник (околина Тузле) са професорком Аном Ђуричић, ученицима и професорима из осталих средњих школа Ужица, путују Немања Бајчетић и Мира Жунић.

- Школе нашег града од почетка школске године прикупиле су више од 6000 кг селектованог отпада.

- Заштитили смо дрвеће!

- Сачували нафту!

- Уштедели енергију!

- Потребно је да што више људи схвати да је цивилизовано водити рачуна о животној средини. Ти људи сте ви! Зато, рачунамо на вас!

Чланови секције: Владимир Ивановић, Данијела Јовановић, Јелена Јовановић, Немања Бајчетић, Мира Жунић, Ђорђе Стаменић, Ђорђе Чабаркана, Марија Милићевић, Ненад Дабовић, Силвана Митровић, Душан Марачић, Иван Поповић, Данијела Вуковић, Неда Илић

ШАХОМ ПРОТИВ НАСИЉА

Тимови за заштиту деце од насиља, Шаховска секција и Секција „Клуб љубитеља шаха“ Техничке школе „Радоје Љубичић“ и Медицинске школе организовали су 23. децембра 2013. године, у нашој школи, шаховски турнир под слоганом „Љубитељи шаха против насиља“.

Шахом против насиља
Техничка школа „Радоје Љубичић“
Отворени интерни турнир – Техничка
школа „Радоје Љубичић“ и Медицинска
школа
7 кола, швајцарски систем, 5 минута

КОНАЧНА ЛИСТА

Име играча	ПТС
1. Јовичић Радован П4	6.5
2. Тошић Радомир	6
3. Стевановић Мирјана	5
4. Ћирковић Арсеније I2	5
5. Спајић Сања I2	5
6. Јовановић Дарко Пс4	4
7. Дабовић Никола Пс4	4
8. Милосављевић Ненад Пс1	4
9. Мирчић Драган	4
10. Перишић Душан Пс2	4
11. Бабић Стефановић Бане Iг1	4
12. Вранешевић Драган	3.5
13. Тодоровић Станислав	3
14. Миловановић Немања Пс1	3
15. Митрашиновић Александар	3
16. Љубојевић Милија Пг1	3
17. Цветић Милан Пс1	2
18. Васиљевић Лазар Пс1	2
19. Цветковић Немања Пс4	2
20. Кашерић Лука Iг1	2
21. Обрадовић Гојко Пс4	2
22. Ћосић Снежана	0

На турниру су учествовала укупно двадесет два ученика и наставника ових школа који су одмерили своје снаге на 64 поља.

Турнир је отворила координатор тима, Надежда Каримановић, поздрављајући све присутне речима : „ Овде су сви победници“.

Она је истакла значај сарадње тимова и свих секција у борби против насиља, које је све више присутно у школама, и да оваква сарадња треба и даље да се настави.

Победник турнира је ученик Радован Јовичић (Медицинска школа), друго место и најбоље пласирани наставник је Радомир Тошић (ТШ „Радоје

Љубичић“), треће место је освојила наставница Мирјана Стевановић (Медицинска школа).

Чланови Новинарске секције разговарали су о овом турниру са Светланом Петровић, наставницом електротехничке групе предмета.

„Шаховску секцију водим од ове године, а идеја за турнир постоји још од раније. Шах је древна игра, стара је две хиљаде година. Настала је у Индији, а важна је због тога што ствара простор за решавање конфликтних ситуација пребацавањем на шаховску таблу, за мирно, безбедно решавање конфликта, за игру, договор, дружење, за упознавање. Такође, враћање шаха у школе подразумева тај васпитни утицај шаха на децу. Многи сматрају да, што је игра даља од реалног живота, то је њена васпитна вредност већа. Циљ Шаховске секције, која постоји од ове године у школи, је да деца развијају своју креативност, машту, способност комбинаторике, способност апстрактног размишљања, разграничавања битног од небитног, да започети посао заврше до краја. То је игра која јача тимски рад, тимски дух, а у исто време индивидуалност.“

Петља: Од када сарађујете са Медицинском школом?

Светлана: Сарадња наше школе са Медицинском школом постоји на различитим пољима, различити тимови и секције наше школе и Медицинске школе сарађују одавно, тако да нам се ово просто наметнуло. Можда ова сарадња може да се прошири касније и на неку другу средњу школу.

Петља: Да ли су ученици заинтересовани за шах? Чини се да он и није тако присутан у животу младих.

Светлана: Изненађена сам оволиким одзивом и интересовањем за овај турнир, иако Шаховска секција броји десетак чланова од којих је можда пет - шест њих активно и редовно. Очигледно је да је деци ово нешто ново и, за сада, интересантно. Видећемо како ће бити даље.

Петља: Ко је све учествовао у организацији турнира?

Светлана: Овај турнир организовали су тимови за борбу против насиља, а саму реализацију помогла је књижара "Маки", која даје и победничку награду, затим Дом ученика "Коштица", Техничка школа Ужице, и колеге које се баве шахом, а не желе да их поменем.

***

Разговарали смо и са Радованом Јовичићем, учеником Медицинске школе и победником овог турнира.

Петља: Како је протекао турнир?

Радован: Играли смо седам кола, и мислим да је било поштено. Осим што сам играо, компјутерски сам паровао играче, па могу да кажем да је све протекло без проблема.

Петља: Какав један шахиста треба да буде да би био успешан?

Радован: Навешћу речи једног чувеног шахисте, светског првака. По њему, један шахиста мора да има добро здравље, велику психичку снагу и мало среће. Поред тога, наравно, мора много да ради.

Петља: Колико шах помаже човеку у свакодневном животу?

Радован: Помаже много. У то нисам веровао када сам почињао, а сада то могу да тврдим. На пример, у мојој струци, у медицини, помаже да лакше сагледамо промену, нађемо решење, добијемо идеју. Шах доста помаже код концентрације, развија мозак и један зрео начин размишљања.

Петља: Које је право време да неко почне да се бави шахом?

Радован: Актуелни првак света је почео са осам година, а сада има двадесет и три. Све зависи од карактера будућег шахисте, да ли ће, ако почне премлад, брзо да му досади, или ће да заволи. Можда је најбоље време око дванаесте године, тада већ разумемо о чему се ради, можемо самостално да учимо и да се усавршавамо.

Александра Обрадовић, Милица Кондић

Гост турнира је био и Бранко Пејовић, новинар и шахиста. Ево шта нам је он рекао:

„Као новинар, радим већ двадесет пет година и дописник сам листа Политика из Ужица и целог Златиборског округа. Пратим сва занимљива дешавања на нашем подручју. Ваша школа, Техничка школа „Радоје Љубичић,“ а и лист *Петља*, налазили су се међу темама о којима сам писао.“

„Дошао сам на овај догађај јер сам шахиста аматер и пратим шаховска збивања, а из Медицинске школе су ме замолили да им помогнем у раду Шаховске секције. Ја сам успешан шахиста, играм за једну градску екипу која се зове *Слануша* и два пута сам у последње време био пети на Првенству града, а на такмичењу Првенства региона сам био десети. Волим овакве догађаје и задовољан сам како ученици играју шах. Један ђак из Медицинске школе, Радован Јовичић, чини ми се, да је међу најбољима. Иначе, заједно смо у екипи, он игра омладинску таблу. Мислим да шах у школама треба неговати, треба да се оживи. Он је недовољно заступљен, а то је лепа игра, интелектуална игра, која код ђака, и уопште, код младог човека, развија прилику за размишљање, борбу да се сналази у одређеним ситуацијама.“

„Шаховска партија је нека врста живота, има свој почетак и одређене драматичне ситуације, и наравно, свој крај. Некоме пораз пада тешко, неко то лакше подноси, а то је све у животу нормално. Мислим да тиме млади људи могу да се челиче за изазове који их у животу чекају. Што се тиче мог посла, ја сам завршио Факултет политичких наука, одсек журналистика и пишем за *Политику*, која је наш најстарији лист. Постоји већ 109 година и врло је одговорно радити у новинарству. То захтева познавање многих области, многих тема и ситуација, јер посао дописника је да пише о свему, о актуелним политичким, културним, привредним и другим догађајима. Све оно што се дешава човеку, а што је занимљиво да може да се прочита. Могу рећи да је то изазован посао, обраћам се вама, младим људима који стварате. То може да буде посао који привлачи, који је садржајан и занимљив, који човека увек доводи на место занимљивих дешавања, али му треба увек одговорно прићи. Ко неће тако да приђе, и ко мисли да је то лако, можда је боље да се не бави тим послом. Мислим да је лепо што издајете ваш лист *Петља* и, ако буде прилике, можемо да сарађујемо и убудуће, да сазнате мало више о новинарском послу, како све то изгледа, како се пишу текстови, како се стварају, како се шаљу, како један новинар ради.“

ЗНАЧАЈ САРАДЊЕ И ПРИЈАТЕЉСТВА

Техничка школа "Радоје Љубичић" годинама негује сарадњу са Домом за децу и омладину "Петар Радовановић" кроз бројне заједничке акције, а циљ нам је исти - укључити што већи број ученика у наше пројекте.

Ученице наше школе које похађају смер фризер и моделар одеће учествовале су у ревији која је два пута у току децембра изведена у Дому за децу и омладину "Петар Радовановић". Оне су представиле своје креације и фризури штићеницима Дома. У разговору са новинарима "Петље" истакле су да им се допада ова сарадња, и да су задовољне јер су реакције на њихову ревију позитивне. Поред тога, оваква сарадња је за све учеснике драгоцен

јер им обезбеђује више простора за међусобно упознавање, а нека пријатељства склопљена на овај начин већ дуго трају. Неке моделице понеле су и ученице наше школе из специјалних одељења и дале свој допринос у реализацији ове ревије.

Значај сарадње и пријатељства између ових установа нагласила је и професорка Славица Драгојловић: "Сарадња траје дуго, а почела је захваљујући дневном боравку, где време проводе ученици из специјалних одељења наше школе. Заједнички циљ је да се сарадња настави. Сада је на реду ревија, а планирамо да проширимо сарадњу кроз различите радионице, дружења и међусобне посете. Наше ученице показале су вечерас своје знање и искуство стечено кроз све оно што раде у школи. У питању је подручје рада личне услуге, а то су фризер и моделар. Све су оне већ успешне у ономе чиме ће се у будућности бавити."

Осим поменуте ревије, ученици из специјалних одељења Техничке школе "Радоје Љубичић" учествовали

су и у другим активностима. Једна од њих остварена је кроз сарадњу са клубом "Анђели". Они, као и други посетиоци клуба, имају прилику да неколико пута седмично проводе време у овом клубу, учествујући у различитим радионицама. Неки од њих већ су завршили школовање, али су још увек редовни посетиоци клуба јер им је дружење и даље на првом месту. Рад на прављењу симпатичних снешкића је акција која је током претходних месеци, као и сваке године пред новогодишње празнике, окупљала све посетиоце клуба. Креативношћу свих присутних настало је на десетине ових производа намењених за продају. Од прикупљеног новца клуб сваке године финансира деци излете, путовања или га користи за друге потребе посетилаца клуба.

Ову акцију сваке године подржавају и професори наше школе.

Креативност ученика специјалних одељења није очигледна само у наведеним ваншколским активностима. Наставници који им предају уочавају је свакодневно на својим часовима. Неки од њих су, иако је школовање тек пред њима, показали изузетно умеће у практичном раду, па се њихови производи ни најмање не разликују од оних које можемо да купимо у некој радњи. Неки су успешни у писању, неки у спорту. А заједничко им је то што су сви редовни на часовима, и школу доживљавају као свој дом.

Песма младости

Септембар долази,
Почињу нове радости.
Школа нас зове песмом младости.

У школи су другови
И стари и нови,
Све наше жеље, надања и снови.

Септембар долази,
Школа нас зове,
А песмица крије стихове ове:
Учење је игра,
Игра је дар радости!
А школа?
Школа је гала представа
На репертоару младости.

Наташа Јовичић, Исо

Моја школа и ја

Моја школа средња је,
И много, много волим је.
Имам нове предмете,
Неки пут се поремете.
Сваки предмет посебно учим,
Желим увек више да научим.
Дивне професоре имам
И волим с њима да се цимам.
На пракси седим за машином
И шавове шијем кривином.
Српски језик имам и знам,
Али са професорком Биљом волим да причам.
Имам нову професорку математике,
И она највише воли да носи патике.
Док физичко радим у сали,
Професор се са мном увек шали.
Грађанско васпитање - најбољи час
Кад се професор Димитријевић смеје на сав глас.
Када погледам колико има сати,
Средом ми је увек први час машине и алати.
Од памука ми је направљена јакна,
Професорка Зорица ми предаје текстилна влакна.
Имам разредну, главни професор,
Она је текстилни велемајстор.

На почетку хтела нисам,
А на крају - уписала сам.
Средњу Техничку
„Љубичић“ школу.
Сада песму пишем о њој,
Пре нисам знала како је у њој.
Како је лепо бити у школи,
Лаже онај ко каже да је не воли.
У школу треба на време доћи,
Јер ће воља за њом брзо проћи.
Учити треба много више,
После извесног времена знање се брише.
Када у школу закасим,
Следећи пут размислим,
Па на време долазим.

Верица Радојчић, Ису2

*Припремили: Милица Перишић, Александра
Обрадовић и Александар Перишић*

НАГРАДНИ КОНКУРС ИЗ ФОНДА „ЗОРАН ТЕОДОСИЋ”

Фонд „ЗОРАН ТЕОДОСИЋ” основала је 1996. године породица покојног Зорана Теодосића, професора филозофије који је радио у нашој школи. Од тада, сваке године 26. марта, на Зоранов рођендан, организујемо наградни конкурс за најбоље литерарне радове ученика средњих школа. Тако чувамо успомену на једног дивног човека и пријатеља који је био омиљен и међу колегама и међу ђацима.

На конкурс, 2013. године, учествовало је 90 ученика из свих ужичких средњих школа. Радове су прегледали и оценили професори књижевности: Слађана Јањић, Биљана Аксентијевић и Бранко Николић. Овогодишњи добитници су:

1. награда - **Жељко Вукашиновић**, Ужичка гимназија
  2. награда - **Младен Станић**, Ужичка гимназија
  3. награда - **Кристина Боровић**, Медицинска школа
  4. награда - **Вања Зечевић**, Уметничка школа
  5. награда - **Мина Милетић**, Ужичка гимназија
1. награда у категорији ученика Техничке школе „Радоје Љубичић“ - **Тања Матовић**

У овом броју Петље објављујемо награђене радове.

Жељко Вукашиновић

КАМИЛА

Има у једној нашој дечјој песми поменута ”једногрба камила”. Данашња деца углавном знају што је то камила и како изгледа, посредством све развијеније технологије. Али, како бисмо објаснили неком детету пре двадесет-тридесет година?

“Камила ти је, сине”, рекла би нека бака своме унуку“, као нека крава. Знаш како изгледа крава, знаш сигурно, којој скинеш рогове, додаш два мала брда на леђа, а може и једно, и обојиш је у жуто. Она живи у пустињи, једе песак и не пије воду, и зато је жуте боје”. А онда би унук отишао да спава и ту би чуо причу о чувеном Алибаби. Са заносом би причао мајци да зна шта је то камила, да је по завршеној причи разумео да је камила животиња која служи разбојницима за јахање и да живи испред Сезама, то јест пећине, а да у пустињу иде по потреби и то искључиво у плjackу. Није разумео како је уопште могуће јахати камилу. Да ли је једногрба за једног човека, а двогрба за два, или на двогрбој једна грба служи за ношење злата, док се на другој седи, то није могао са сигурношћу да тврди. Следећег јутра

имао је физичко у вртићу. Због врућине сваки час је запиткивао васпитачицу да пије воду. После неколико пута, када јој је већ досадио, изговорила је неколико речи које су га помериле из темеља. ”Шта пијеш више ту воду, као камила нека?” Биле су оштре као мач, ни један оклоп их није могао зауставити. Није знао шта да мисли, јер камиле не пију воду, оне живе у пустињи, побогу! Поделио је све ово са друштвом, где се једна девојчица живо укључила у причу. Њу су мама и тата водили у Египат да гледа пирамиде. ”Пирамиде су од великог камења, а то камење нису могли људи да помере, већ само камиле”, причала је као да је присуствовала градњи. Јадничку тек тада ништа није било јасно, једино што је некако успео да разуме је како се један камен углави између она два брега на леђима, али ону са једном није умео да објасни.

На путу до куће, коначно је решио мистерију! Оне камиле што имају један брег сложе се преко ових што имају два, уклопе се као слагалица. “Тада настају мале камиле”, са поносом је рекао тати.

Од силног мудровања уточиште је потражио на татиним раменима, која ће га одвести можда чак и пут Египта или тајанственог Сезама, али сигурно у нека нова открића...

ОСВЕТЉЕНИ ТУНЕЛ

Била је тако посебна, ведрога духа, насмејаног лица. Зрачила је својом лепотом, истрајношћу, смислом за живот. Момци су је волели, желели, многи чак и имали. Људи су говорили да је прави срећник онај који би привукао њену пажњу. Знала је данима и ноћима да седи на железничкој станици, чекајући своју љубав да се врати из рата. Палила би цигарету за цигаретом и гледала негде тамо, неодређено, док последњи воз не изађе из станице. Имала је црну косу, носила шешир, кармин јаке боје, црну хаљину и ципеле на високу потпетицу. Изласком последњег воза из станице, у њеним очима би се губио сјај. Више пута би разговарала са незнанцима, кафанским пробисветима, уличним луталицама и обичним људима, господом. Господи би рекла: „Ја нисам ја. Ова жена коју сада гледате, да, ви госпођо и господине, давно је изгубила смисао за животом. Ја више нисам међу живима!“ „Али зашто то говорите?“ упитали су је. „Тама и туга су обузели мој живот, овај лакомислени рат који раздваја људе и ови возови који уливају наду. Убијају ме. Када бих могла изговорити један разлог, бар његово име, знали бисте. Сада је све мртво. Око мене само људи тужног погледа, хладног осмеха, понеке речи утехе. То је све што видим!“ „Да ли је он жив? Можда вас он чека, нада вам се... пати за вама.“ Кажу људи, олако причају. Али, ја осећам. Осећам! Отишао је, оставио ме. Заборав боли, ал ја се ипак надам. Знате, стигло ми је једно писмо, у њему је писала адреса, број и текст. На дну папира писало је: „Јао нам је. Пуковник Родригес.“ Знала сам да је отишао.

А договорили смо се да ћемо заједно отићи међу звезде, међу облаке, и јаке боје. Сада се само надам, зашто... не знам. Многи не разумеју, али ја чекам. „Зашто не одете до њега? Зашто му се не предате? Он вас сигурно горе чека. Горе је све илузија, где су боје јаке, где је све као сан, као бајка. Где постоји само лепо, само љубав, вера, нада. Горе вас он чека, горе где не постоји рат.“ „Мислите?“ У очима јој се појавио давно изгубљени сјај, пун љубави, наде, вере, жеље за сусретом са старом љубави. Устала је и загрлила госпођу. Сузама је натопила њену нову, неоштећену блузу. „Желим га, желим! И знате шта, тражићу га. Он ме чека, знам то. Хвала вам, госпођо ведрога лица. Желела бих да знам ваше име. Када одем Паблу, рећи ћу му да сте ви та која ме је довела њему.“ „Моје име није битно, али реците му да вас је вера довела њему, разумеће он.“ Пустила јој је руку и кренула. Кораца све тише одзвању бетонском стазом. Нечујним ходом, нестала је. Последњи воз креће, пење се. „Људи брзим корацима излазе из њега, али куда?“ питам се. „Воз је покварен, из тунела нећемо изаћи живи. Дете драго, жао ми је тебе, мени је дошло време“, рекао је стари господин. Жалио ме је, али ја сам се у себи смејала се говорећи: „Пабло, љубави, чекај ме, долазим!“ Мрак је, у тунелу смо. Воз мења брзину, јуримо некуда. Људи вриште, одзвања лупање врата у купеу. Слика је ужасна, први хорор. Али... Али чекај, откуд сад овај осветљени тунел? Како се појавио? Видим некога, ко си ти?“ Вичем из свег гласа, страх ме је. „У помоћ!“ „Не вичи, ја сам.“ „Где си до сада? Чекао сам те, мислио сам да нећеш доћи.“ „Паб... Пабло, ти си?“ „Ја сам, љубави, не бој се. Види... лепота. Нема више рата, возова, нема више ишчекивања. Сада смо ту, ти и ја, заувек!“ „Али... Али како? Како си знао да ћу доћи баш сада?“ „Осветљени тунел, љубави, довољно сам ти рекао... Добро дошла у рај.“

КАМИЈА

Не суди ми!
Сапи ми и грба
живот носе.

Од краља нисам, а
За краља морам.
Навикнута да избора немам.

Не суди ми!
Немамо сви избор, премда тако
мислим.
Мој ти дах то рећи може.

Нисам свикла на лепоту.
Волим што ме боли.
И чувам што ми бежи.

Не суди ми!
Боље нисам могла, а нисам ни смела.
Ви за мач у телу још дознали нисте.

Ја што волим небо,
Ја што презрех себе,
Теби кажем да ја волим живот.

Не суди ми!
Истрајавам немо и још трпим друго.
Не смем јер сам страхом задојена.

Мој је народ прост.
Мој је народ мали.
Не знаш, а осмех ти већ букти и
страши.

Не суди ми!
Не терај на друго.
Векова сам плод, не смем да се
мењам.

Традицију носим и тешко ми јесте.
Али нећу, али не смем,
а ти схвати лако.

Не суди ми!
Трпећу јачином страха
И љубити песак, јер друго не умам.

Научи ме, ако јеси храбар,
А видим да ниси,
Јер зло право не знам.

Не суди ми!
Што могу, ал се борим.
Могу, али на друго ја свићи нећу,
знам.

Не суди ми!
никад не суди.
Нико није мање, него што ти јеси.

QUO VADIS, DOMINE?

Сањао сам неку тужну слику. На њој су биле хаотично побациане све тмурне боје овога света, све су одударале једна од друге, а стапале су се у једно бескрајно и велико НИШТА. Цела та композиција, цео тај хаос изазвао је љутњу и бес у мени. У мени је растао осећај страха и јаке узнемирености и чинило ми се да стојим на самом крају света. Свака шара би почела јасном цртом и тамном нијансом, а завршавала би дифузно сливајући се у бескрај. Питао сам се какав би то сликар насликао овакву слику која је пуна таме и беса?

Кроз прозор су се оцртавали разни људи. Много пута сам покушавао да схватим њихов живот (јер нисам могао свој) и да дођем до „вишег“ одговора, али како је питања било више, одговора је било све мање. Због чега раде једно, причају друго, а мисле треће? Због чега сваки поступак других људи врло јасно и директно утиче на нашу психу? Да ли је свакоме већ предодређена судбина од рођења и зашто добри људи увек прођу лоше у животу? Постоји ли јасна и апсолутна формула живота, једноставног карактера? Да ли живимо и после смрти и шта пре ње иза себе остављамо? Чиме се у животу водимо и колико се тога придржавамо? Када гледамо на живот искључиво црно или бело, опазимо ли између милион нијанси сиву? Да ли сам побожнији ја, који у цркви никад нисам био, а верујем у Њега свим срцем, или су побожнији они људи који иду у цркву како би сакрили свој неморал? Из питања у питање, бес у мени је све више растао. Зашто завидимо, коме и због чега?

Чини ми се, свака моја слика је иста. Одувек сам волео портрете, а занимао сам се за људе. По струци сам психолог, а у слободно време сликар. Сада сам већ при крају живота.

Као младић, био сам, могло би се рећи, убеђен у свој дар да продирем у психу и срж људи и још и да насликам то што у људима видим, а још сигурнији у још већу заблуду - да могу да променим људе и све лоше у њима. Био сам јако побожан али сам избегавао цркву само из једног простог разлога. Тамо су ишли само најгори људи који су покушавали да свој неморал оперу тако што ће отићи у цркву. Био сам чак и убеђен и у то да је Он дигао руке од нас и да је сврха мог постојања да вратим људе на тај пут, пут чистог и светлог. Сваког дана сам, у контакту са људима, покушавао да им укажем и да их усмерим на тај пут. Учио сам их да никогa не мрзе, не проклињу, да на живот не гледају

као на црно или бело. Живео сам у кући која је одисала животом и надом да је свет боље место. Оженио сам се јако рано и кућа је убрзо била пуна деце и радости. Чинило ми се као да је сам Бог чува. Као што рекох, мој ум, као и сам живот, пун је питања без одговора које проклињем и презирем. Мој живот је убрзо остао без многих живота и без те куће која је одисала на срећу и радост. Нисам могао да поднесем све црnilо око мене и преселио сам се. Кривио сам те, Боже, неко време. И људе, и цео свет. Мој дар био је моје проклетство. Опсесивно сам тражио одговоре који не постоје свих наведених година ЗАБЛУДА...

Свака моја слика била је иста и ниједна није решавала загонетку. Све своје слике сам побацио и сваку нову бих бацио јер није имала одговор.

Одговор сам мучно тражио целог живота, а питања су се само гомилала и гомилала. Сврху живота сам делом схватио у тренутку своје смрти. Одговор је лежао у самим питањима живота која се изливају у бескрај, и постојања Њега.

Пробудио сам се узнемирен. Са иронијом, сарказмом, горчином, презиром и преклињањем. Око мене чисто бео зид. Са моје леве стране била је, од оца наслеђена икона, са леве једна тамна, тмурна, скоро црна слика. Нагомилана изливања боја на њој, тмурних и узнемиравајуће тамних, почињала би као суза кад крене низ образ и завршавала би у бескрају. У њој су лежала сва питања и сви одговори и загонетке овога света.

Затворио сам очи и осетио јак бол и горчину, који су потрајали свега пар секунди. Када сам их отворио, ум ми је био пун неке нове светлости, пун просветљености, нечег светог и божанског. Стајао је преда мном.

Куда идеш, Господе?

Пратим те, води ме.

Одговор је у свима вама који питате и учите сваког тренутка у вашем животу. Не тражите одговор, већ га показујете другим људима и не живите у црном или белом, већ увек негде на средини. Из те позиције учите из свега око вас и преносите те боје свима који виде живот искључиво црно или бело.

Одговор је увек ту негде за све у животу. Ако нема одговора, онда нема ни питања.

Кристина Боровић

ОСВЕТЉЕНИ ТУНЕЛ

Мрак је. Ходам пустим, уским тротоаром док ми ветар дува у тело. Хладно. Жмарци струје унутар мене, јежим се. Повећавају дозу страха у мени. Ја се не плашим немања дана, не плашим се да ћу остати сам, не плашим се природних непогода... Плашим се људске изопачености, примитивизма и отуђивања. Брине ме како ће овај свет изгледати без правих и здравих емоција, без разума.

Зовем се Растко. Имам двадесет једну годину и студирам сликарство. Волим сунце, кишу, снег, ветар. Волим да попијем прву јутарњу кафу уз цигарету и да посматрам нежни дим како се издиже и стапа са ваздухом у мојој соби. Волим да уштинем сестру за образ кад се вратим кући. Волим дуге шетње шумом, и крцање гранчица испод мојих стопала, и шум лишћа, и волим живот.

И даље шетам београдским тротоарима. До сада су поред мене прошла три човека. Сваки је плуноу испред, иза или поред мене. Поглед им је био пун беса и мржње, а осећали су се на алкохол и устајали ваздух из кафане. Е, баш таквих погледа сам се плашио, тј. плашио сам се поступака таквих људи. Никада нисам волео да људе „смештам“ у одређене групе и да процењујем ко су и шта су, а да их нисам ни упознао. Али, говор тела и поглед ових људи су мењали хиљаду њихових речи и добрих особина. Живот таквих људи се своди на материјално и телесно. Они немају потребу да нешто створе, не знају такав осећај када се много труде и на крају „изроде“ нешто велико. Сва тројица су млади људи без амбиција. Ето, данас су се касно пробудили, викали на мајку што није спремила ново омиљено јело и онда су отишли у кафану, а отац им је, наравно, дао новац. Тако ће опет и сутра. Они воле Бога, али се не понашају у складу са речима које њихова религија проповеда. Прочитали су оне две лектире само да не би пали на поправни испит. Воле „лепо“ да се обуку и залижу косу – да их виде људи. Они би и варали, и крали, купили би диплому ако треба, све би урадили ако би за то уложили мање труда него што би уложили када би поштено долазили до истог циља.

Сада већ полако свиће. Дуго сам ходао непознатим улицама. Замишљен сам био баш дуго, толико да сам изгубио појам о времену. На небу се и даље виде звезде. Некако су сјајније него што су биле док је у граду била тама. Загледао сам се у једну малену звезду. Изгледа као немирно дете које је толико мало у односу на цео свет, али ипак толико битно за исти. Без те звезде небо не би било потпуно, недостајала би му чаробност. Видите ли ту звезду? Она је као тачкица светлости на крају тунела, далека и сама, а ипак окружена милијардама тачкица. Та звезда сам ја. Јесам! И та тачкица сам ја. Све ове мале тачкице око мене су људи који имају амбиције, јасне циљеве и вољу да улепшају живот себи и другима. Ми се искрено смејемо и осветлићемо једном овај велики мрачни тунел.

Сада је прво пролећно јутро. Слаткост мириса голица мој нос. Топао ветар дува у моје тело. Више се не плашим ничега. Данас је дан за нас звезде.

КО БИ ЧУО МОЈУ ТАЈНУ, ТАЈ БИ СМЕСТА С УМА СИШ'О

Када уђеш у старчеву собу, прво што ћеш приметити је много малених сатова наслаганих на једну прашњаву гомилу. Кренеш ли корак даље, помислићеш да се у тој просторији налазе сви сатови овог света. Тика-така, тика-така.

Пролазећи кроз собу видећеш их... Плаве, црвене, златне - свих боја! Нове, прашњаве, изгребане... И онда ћеш угледати седог старца који седећи за радним столом забринуто гледа у омањи часовник. Његове дрхтаве руке ће поправљати најситније кварове и намештати стару лампу која вечно гори на његовом столу. Да ли знаш ко је то?

То ти је, мој пријатељу, човек због којег ти постојиш. Због кога сви ми постојимо! И јеси ли икад заиста размишљао о једном „обичном“ часовнику?

Сваки живот има три временска раздобља: прошлост, садашњост и будућност, као што сваки сат има три казаљке. Велику казаљку за будућност, малу казаљку за прошлост и секундару - то су откуцаји твога срца, то је садашњост.

У случају да се деси неки квар, старац ће га поправити. Је ли сад разумеш сврху његовог постојања? Да њега нема, не би било ни нас. Сваки часовник означава један живот. И твој часовник је овде негде.

Ако старац брзо успе да поправи штету, људи то најчешће не би скоро ни осетили. Можда само мучнину или благу несвестицу.

Али, проблем настаје када се деси неки већи квар. Тада ствари постају јако озбиљне. Ни он тада не може ништа да уради.

Ако стане само једна од три казаљке, власник сата остаје изгубљен у једном од три времена. А баш то се десило и мени. Откад је мала казаљка на мом сату стала, стао је и мој живот.

Захваљујући мајсторовој доброј вољи остала сам овде. Радим као његов помоћник, или ти шегрт и играм се са људским судбинама. И тако ће бити заувек.

Пишем ти ово писмо, пријатељу, иако знам да никад неће стићи до тебе. Али, желела бих некако само да ти јавим да чекам...

ЛИТЕРАРНИ КОНКУРС КОЛА СРПСКИХ СЕСТАРА ПОВОДОМ МАТЕРИЦА

Једанаести пут за редом Коло српских сестара организовало је Литерарни конкурс поводом празника Материце. Одувек је циљ овог конкурса неговање породичних вредности на које нас подсећа овај празник. Поред тога, он је и прилика ученицима да искажу љубав према најближима. Радови су пристигли из пет ужичких средњих школа, а најбоље су ауторке прочитале у Парохијском дому у суботу, 28. 12. 2013. године, када су им и уручене награде.

Јована Вокић

Према речима новинарке и чланице Кола, Милице Турудић, која је и председавала жиријем, пристигли радови сведоче о томе да наши ученици умеју да размишљају зрело и емотивно, а неки од радова су надмашили њихову генерацију. У част чланице која је дала изузетан допринос Колу, Бојане Крејовић, од ове године прва награда на овом конкурсима носи њено име.

1. место: Јована Вокић III2, Медицинска школа
2. место: Софија Ракићевић III1, Ужичка гимназија
3. место: Марица Ђурић III2, Ужичка гимназија

Похвале:

Милена Чантрак I4, Медицинска школа
Надежда Марковић III1, Медицинска школа
Кристина Боровић III5, Медицинска школа

Стручни жири: Милица Турудић, Милијана Голубовић и Биљана Аксентијевић

Прва награда на Литерарном конкурсима Кола српских сестара поводом Материца

Мајка је велика бајка

Инфинитив моје љубави причести бити својој у службу,
Нека ти она љубљена халала буде више од века твога дража.
Од опасних звериња и крви живота наших, жедних створења,
Чуваћемо ми тај бисер наш,
Моја шкољко од крви и меса.

Чистотом белоглублијег пера живећемо у цркви нашој.
Дуси наши пениће валовима среће изразите, али неме.
Племенито, риком краља свих пространстава
Разлићемо пут наш у овај лепо свет.

Од бичева наших небо ће крварити најотменије заласке.
Блатним љуштурама нашим све вене ћемо препловити
и јама наше од којих целцат један урлик бежасмо
вера ће једна напакон затворити.

Кап твоје росе утроба је моја давно издрхтала,
у недрима мојим сада срце земље куца.
Кистом жеље спретне насликај ливаде за малена крила,
из рудника наших похрањено благо још ће који трен ту да
снива.

Моја бајко, што ме у трену благодатном изнедри свету
да из чауре твоје утробе поносно извијем крила
док ме ваја срца твог дивљина.

Дозволила си да будем твој главни јунак,
моје планине померала је твоја рука;
да пловим рекама твојих образа
а да то нисам ни слутила.

Са малених висина, твојом руком стремила сам свету,
праћена бистрином твог ока, у сигурном гнезду.
Стубове своје савила си
и на њима изнела храм моје радости.

Кроз непрегледна поља изазова и мркле глуве ноћи
увек негде покрај пута, да никоме не смета,
беше добро познат странац,
са пламеном љубави у шапи.

Док ветар година вије мантил првих корака
и јењавају зраци невинне крхкости,
хвала ти,
одавно знам, дугујем ти све што јесам,
бајко светлости.

*Јована Вокић III 2
Медицинска школа*

КРЕАТИВНА СТРАНА УЧЕНИКА НАШЕ ШКОЛЕ - ИЗАБРАНЕ ПЕСМЕ

Бол

Мислила сам да ће проћи...
Немоћни су људи.
Бол неће нестати из ока, из срца.
А кажу да хоће,
И гледају пред собом патњу,
И смеју се паклу у којем сам.
Мислили су да је лако издржати ноћ
Испуњену болом.
Кажу да није до њих,
Да су грешке у мојој души.
И још... да сам јака.
Моје срце зна - није тако,
Ране боле дуго,
све ваше лажи и грешке.
Јака је бол,
Једна ноћ је кратка, а јутро далеко.
Александра Обрадовић, Пс3

Молитва

Молим за сунце у твојим очима,
За додир који буди трептај живота,
За тебе, љубави.
Молим да руже не вену,
Као сећање да ниједну сузу не пусте више.
Молим за твоје речи саткане од жеље,
За наше душе обојене тугом.
Молим да самоћа не боли више,
Да дођеш ми у свет,
Да свака нада постане стварност,
Да сваки наш трен постане вечност.
Молим да твоје руке отопе лед,
Да време избрише бол.
Молим да не живим од сећања која се гасе,
Да никада не траје заувек...
Милица Перишић, Пс2

Мајка

Једне ноћи склопила сам очи
И сањала мајку да ће доћи.
У далеком свету
Она вредно ради
Да брату и мени
Будућност усклади.
А ујутру рано
Телефон ме буди,
Јавља ми се мајка,
Ко срце из груди.
Из далеког света
Леп нам савет даје:
„Од лошег друштва
Бежите што даље“.
Катарина Ђокић, Пс1

Посебна

Месец дана прође као један дан,
Ко да сањам сан тобом обасјан.
Све је тако лепо, тако слатко, мило,
Овако мени никад до сада није било.
Веруј, постала си део мене,
Зачарале ме твоје црне очи смене.
То прелепо лице, а и без шминке
Обрадује мене када набациш кез.
Веруј, ја ти ово пишем, јер,
Ти ми много значиш, али ко да не чујеш
„волим те“, а тако је,
Начин да ти кажем је начин да ти репујем.
Неочекивано тако све нам иде лако,
Завиде нам многи, боље рећи – свако.
Боље да те никада нисам ни срео,
Јер у осмех твој ја сам се заљубио,
И од њега никада не бих се одљубио.
Седмо небо дотакнем када тебе угледам,
Када се далеко, дође ми да уједам.
Црна коса, црне очи, има ли шта слађе?
Некад ми недостају оне ситне свађе.
Време лети брзо, и ми са њиме летимо,
Нека тоне све, битно је да се волимо.
Немања Цветковић, Пс4

Зима

Зима ће, тебе нема.
Сатима седим сама,
Мислим о нама...
На сусрете и растанке зима ме подсећа.
На јуче и сутра, на тебе и мене, увек на нас.
Како би лепо било да си поред мене,
Да се са мном смејеш...
Често се сетим тог дана
Када је твој поглед учинио да заборавим све.
Сада се борим са мислима,
Узалуд сузе, узалуд...
Моја љубав не умире,
Мисао о томе да те нећу видети
Леди срце, а уздах крене.
Ипак ћу те наћи,
Као мала пахуља грану
На којој ће да се забели.
Александра Стотић, Пс1

У ПОСЕТИ ЈКП-у “ДУБОКО“ УЖИЦЕ

Користећи искуства најразвијенијих земаља света, свакодневно се из “Дубоког“ ка ширем окружењу шаљу поруке да је промена старих навика кључ решавања проблема у области заштите животне средине. Први корак на том путу је свакодневно разврставање отпада на месту настанка од стране свих чланова наше заједнице, почев од најмлађих и њихових родитеља, до најстаријих. У првом плану треба да буде чињеница да је отпад обновљиви извор енергије. Његовом поновном употребом штеди се енергија и продужава век трајања депонијског простора намењеног за одлагање неиздвојеног дела отпада.

ЈКП “Дубоко” Ужице веома је важна карика у реализацији три значајна пројекта из области заштите животне средине.

У оквиру Програма прекограничне сарадње Србија-Босна и Херцеговина, у сарадњи са ЈКП “Комуналац” из Тузле и Регионалном развојном агенцијом “Златибор” Ужице, од 1. фебруара 2013. до 30. априла 2014. године у 28 школских установа реализује се пројекат “Успостављање система примарне селекције отпада у школама у Ужицу и Тузли”. Учешће у његовој реализацији, као партнери, узели су Удружење наставника “Опстанак” из Ужица и тузлански “Центар за екологију и енергију”, а пројекат финансира Европска унија.

Ученицима из ове две средине пружена је прилика да покажу своју одговорност на плану заштите животне средине, али и да прошире и обогате знања која стичу у оквиру наставног плана и програма, као и кроз рад Еколошких секција, квизове знања и учешће у раду еко-кампова у Србији и БиХ. Пројектом се јача и сарадња школског наставног кадра, чији је задатак константна едукација ученика, а преко њих и родитеља и окружења, као и запослених у комуналним предузећима, који су задужени за утовар, транспорт и секундарну селекцију прикупљеног отпада.

Од 20. маја 2013. године у ужичким школама у употреби су канте за разврставање отпада, чије су прве количине преузете последњег дана тог месеца. Контејнери за одлагање прикупљеног селектованог отпада постављени су на почетку ове школске године. Месечно се у 14 ужичких школа прикупи између две и по и три тоне комуналног отпада, а с обзиром на чињеницу да су ученици схватили значај пројекта, очекује се да та количина у наредним месецима буде и већа.

Захваљујући донацији Владе Јапана, преко ПОПОС фонда, од 12. фебруара 2013. године ЈКП “Дубоко” Ужице реализује још један пројекат који ће значајно унапредити систем управљања комуналним отпадом у Ужицу, а кроз стечена искуства и помоћи сличне пројекте на територијама осталих оснивача овог предузећа. Овим пројектом, чија реализација зависи од подршке свих наших суграђана, без обзира на старосну доб, на одређеним локацијама у граду на Ћетињи биће

Са техничким директором Марком (у средини) Фото - Драган

постављено 30 контејнера за прикупљање папира, картона, ПЕТ амбалаже и друге врсте пластике, као и алуминијума и других метала. Тиме ће штитити своју животну средину и помоћи ЈКП „Дубоко“ Ужице да овај пројекат свакодневно унапређује.

„Дубоко“ је са ужичком и чајетинском локалном самоуправом део и пројекта EXCHANGE 4, који се, захваљујући донацији Европске уније, такође базира на подизању нивоа свести грађана о примарној селекцији отпада. Слични пројекти ће заживети и на територијама градова и општина Златиборског и Моравичког округа.

Кроз ове пројекте ће се повећати тренутни проценат издвајања сировина из отпада, који се у “Дубоком” креће између 7 и 11 процената. Процес примарне селекције отпада уведен је у Чачку и Ужицу, а стандарде Европске уније могуће је достићи једино ако овај процес потпуно заживи на целокупној територији регије Дубоко.

Поред ових пројеката, планови даљег развоја „Дубоког“ везани су за проширење тела депоније на другу страну Турског потока, као и за градњу постројења које би из обновљивих извора произвело електричну и топлотну енергију.

Приликом посете “Дубоком” разговарали смо са техничким директором, Марком Милојевићем, о покренутим пројектима, усавршавањима и о свести наших људи о депоновању и рециклажи отпада.

„Кад се овде допреми отпад који се генерише у школама у оквиру овог пројекта, могу да кажем да је готово 100% селектован. Ми то пратимо, што значи да нико од ученика, наставног и ненаставног особља не жели да то поквари, у смислу да ће ПЕТ амбалажу сврставати у хартију и мешати. Ми смо морали да заштитимо ове наше пластичне канте, нисмо могли да их поставимо у двориште, мада се на великим одморима генерише највише биолошког отпада. Можда би могле да буду веће количине, међутим, кад смо те податке упоредили са школама у Тузли, резултати су приближни. Ми не знамо

тачан број ђака једне школе у Тузли. Овде знамо да Техничка школа "Радоје Љубичић" има између 800 и 900 ученика. Те количине су приближне, па може да се израчуна колико сваки ђак дневно генерише отпада.“

„Тренд у Регионалним центрима за управљање отпадом у свету је да се једноцифрен проценат од укупног отпада депонује, а све остало да се искористи као секундарна сировина у центрима за рециклажу, односно као енергент, у смислу добијања електричне енергије, било да је у питању депонијски гас, односно, добијање енергије из сагоревања отпада, из плазма технологије, или из каталитичке деполимеризације, односно, стварање биомасе. Биолошки отпад се третира кроз компостирање, с тим што тај компост не иде у звање пољопривредних култура, већ искључиво за зелене површине, и за конзервирање и санирање депонија које су некад биле у функцији, као што је код нас депонија на Сарића Осоју. Ми, као савремени пројекат Регионалног центра за управљање отпадом, треба да идемо у неком од тих праваца. Уместо да депонујемо 90% или 92% комуналног отпада, а само осам или десет, једанаест процената да узимамо као секундарну сировину, треба да заменимо та два процента у смислу да ћемо једноцифрен процентни број депоновати, а ових 90% користити, што као секундарне сировине, што као енергенте. Како ћемо их користити као енергенте, зависи од тога како нам Министарство здравља и животне средине заједно са експертским тимом делегације ЕУ одреди правац, у договору са локалним самоуправама. Ми ћемо се на тај начин управљати, тако сачувати депонијски простор и добити нове количине и топлотне и електричне енергије, и на тај начин утицати да се цена таксе за депоновање према физичким и правним лицима сведе на најмању могућу меру.“

„Што се тиче погледа на средње стручне школе, уопште, на школе, кроз примарну селекцију и прекограничну сарадњу, и развијање еколошке свести, мислим да је јако добро да наставно особље, поготово у средњим стручним школама, има искуства не само у систему школства, већ и у неким стручним пословима који су ван школе, било да су у

Фото - Драган Пејић

Фото - Драган Пејић

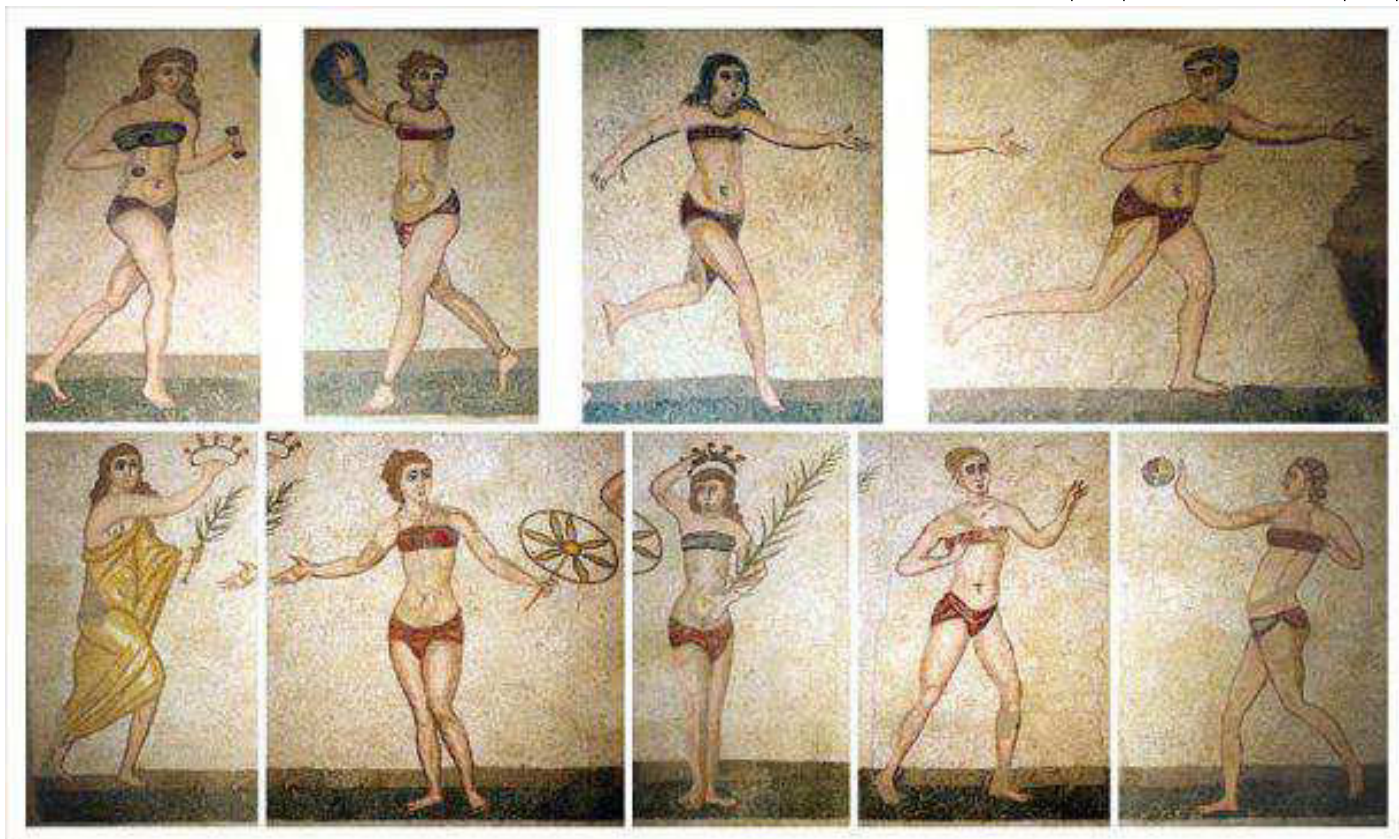
привреди, било да су у јавном сектору, који је, такође, на неки начин сервис грађана. Тако ће све моћи боље да приближе генерацијама које долазе и које морају мислити, не само о заштити животне средине, него о свим овим сферама развоја, од информационих технологија, до нових технологија, где комунални отпад заправо није отпад, већ нека будућа сировина. Сматрам да свако од нас на неки начин треба да уложи у себе, у нека нова размишљања, а то је данас много лакше него некад, јер, сва литература је доступна преко интернета, само треба свако од нас да има довољну дозу интересовања.“

„Сматрам да свако од нас ко је техничке струке, или струке која је у вези са средњом стручном школом и одређеним образовним профилима, никад није ни размишљао о томе да ће радити у просвети. Ако треба да донесе нека нова знања и вештине, по мени би десет година требало да проведе ван школства. Ја сам имао прилику да, мада сам овде десет месеци, дођем у додир са многим знањима која се односе на депоновање отпада, на нове технологије које сам и помињао, али и да то сагледам и из неког другог угла, тако да сам дошао у додир са тим не само преко интернета, већ и кроз нека студијска путовања која су била у програму даљих повећања техничких и технолошких капацитета Регионалног центра „Дубоко“.“

„Поменуо бих и стручна усавршавања на која смо ишли. Прво путовање је било у Брисел, где смо се практично уверили да је могуће да проценат депоновања отпада буде нула, а друго путовање је било у "Титанову" цементару у Бугарску и показало се да је могуће користити комунални отпад као енергент. И ми имамо шансу да кренемо у том правцу“, истакао је на крају наш саговорник.

Биљана Аксентијевић,
Радомир Тошић

КУПАЋИ КОСТИМ – НЕКАД И САД

Пливање је једна од људских активности од давнина. Ипак, посебна одећа намењена овој врсти активности постоји тек од XVIII века.

бикини, али се та одећа везује за бављење телесним вежбама, а не за пливање.

У средњем веку купатила нестају.

доступна само богатој европској елити. Треба напоменути да се на купање у бањска купатила или на море ишло, пре свега, из здравствених разлога. Купање у оваквим купатилима (ако сте икада прочитали неки роман Џејн Остин, није вам промакло моднено окупљалиште Bath) захтевало је и адекватну одећу.

Иако су мушка и женска купатила била одвојена, постојала су строга правила пристојности. Најчешће се носила вунена одећа за купање, јер вуна није постајала провидна кад се покваси. Жене су носиле чарапе и хаљине, налик онима које су носиле свакодневно, често са ушивеним малим тековима у проруб како се не би

Познато је да су и у Грчкој и у Риму постојала купатила. Богатији грађани су, чак, имали купатила у оквиру својих кућа. Ипак, то су пре била места за купање, него за пливање, и претпоставља се да су се и мушкарци и жене купали наги. Мешања, ипак, није било, јер су и једни и други имали засебне просторе у оквиру купатила. На римским муралима су приказане жене у одећи налик на данашњи

То не значи да су људи престали да пливају, али су то ретко чинили из личног задовољства. Чак је и купање као начин одржавања хигијене постало реткост.

Јавна купатила поново постају популарна тек у XVIII веку. Као и у време античког Рима, она су

задизале приликом уласка у воду. Мушка одећа за купање имала је дуге рукаве и дуге ногавице. Ако би неко показао голе руке или ноге, био би ухапшен због недоличног показивања у јавности! Ова мода се неће много мењати до средине деветнаестог века.

Средином XIX века женска одећа за купање и даље покрива готово читаво тело. У моду улазе такозване “турске” панталоне или блумерс (добиле су име по Ameliji Blumer, која је покушала да уведе неку врсту панталона у женску одећу). Овакве панталоне се носе испод једне врсте капутића или хаљине. И блумерс

панталоне и ове хаљине су израђиване од пуног фланела, који је натопљен водом био веома тежак и свакако није био од помоћи при пливању.

Мушки костими постају “слободнији”, откривајући сада и део ноге, па чак, понекад, и део груди испод врата.

Године 1907. на бостонској плажи је ухапшена Анет Келерман (Annette Kellerman) због недоличног излагања тела. Анет је била позната аустралијска пливачица, а “недолично излагање” се огледало у ношењу костима од жерсеја који открива руке, ноге и врат (слика доле десно). Ипак, изглед

такмичарских купаћих костима (слика доле лево) и оних намењених рекреацији ће се још неко време битно разликовати.

После Првог светског рата боравак на мору постаје још популарнији, а купаћи костими све оскуднији. Тридесетих година у моду улази сунчање и препланули тен. Купаћи костими су, најчешће, штрикани. Њима почињу да се баве и креатори високе моде (Elza Skjpareli је била једна од првих), а главни промотери су холивудске звезде.

Шездесете године XX века доносе моду “монокинија” (топлес), а седамдесетих се појављује танга – бикини. Са доказима о штетности прекомерном излагању сунчевим зрацима, купаћи костими поново постају нешто затворенији, али се њихова основна форма није битно изменила до данас.

Посетите modanekadisad@wordpress.com и сазнајте на једном месту све што би требало да знате о моди

*Руководилац Модне секције,
Антонина Златић*

„Господо, позвао сам вас да вам саопштим крајње непријатну вест: долази нам ревизор“ Гогољ

„Не криви огледало ако ти је лице ружно“

Ове године у нашем граду одржан је 18. ЈУГОСЛОВЕНСКИ ПОЗОРИШНИ ФЕСТИВАЛ, од 11. до 17. новембра, под слоганом „Шта ће сутра са нама бити?“ Ученици наше школе, као представници Литерарне секције школе и редакције школског часописа „Петља“, узели су учешћа у овом значајном догађају на врло интересантан начин. Наиме, ученици су, подстакнути књижевним делом које обрађују на часовима српског језика и књижевности, Гогољевим Ревизором, и ношени жељом да виде како се то књижевно дело изводи на сцени, одгледали позоришну представу „Ревизор“, у извођењу Атељеа 212, у суботу 16. новембра. Као представници наше школе и школског часописа „Петља“, а у договору са љубазним организаторима позоришта, ученици Александра Обрадовић, Марко Марковић, Вања Мандић и Милија Љубојевић су учествовали на Прес конференцији након представе, на којој се са глумцима разговарало о представи. Ученици су на Прес конференцији постављали питања нашим познатим глумцима Гордану Кичићу, Небојши Илићу и Бранки Шелић.

Ревизор је прича у чијем је средишту анегдота о замени личности: у граду се очекује важна личност, а случајно стиже неко друго лице за које се мисли да је управо та важна личност, што је узрок неспоразума, смешних ситуација и неочекиваних обрта. Гогољ је сакупио и на једном месту дао и исмејао - нерад и неред, неорганизованост, корупцију, грамзивост, каријеризам, злоупотребу положаја, дакле „све што је у Русији ружно“. Ово је прича о времену у којем људи који су недорасли позицијама на којима су се нашли, а који кроје животе других људи, стварају једно опште расуло, један хаос, и онда у тренутку када се појави претња да дође неко да их казни због тога, ми гледамо како тај хаос прераста у још већи хаос.

У улози Хљестакова, лажног ревизора, ситног административног преваранта који је завео читав један град, је Гордан Кичић, који је водила овог комада.

Питање ученика: О свом лику Хљестакова Гогољ је писао да је то најтежа улога у целом комаду. Колико је било тешко оживети тај лик?

Гордан Кичић: Ко је заправо Хљестаков? Он је човек који је

игром случаја доведен у своју ситуацију. Ако бисте га питали како види себе, он не би умео да вам каже. Он се радује, бескрајно је срећан што му се то дешава, све је дивно. То је фикција која има доста везе са

данашњицом. То су данашњи људи у оделима, они су веће звезде од свих нас уметника, имају бескрајно време у медијима. Зато и микрофон који у представи користимо као реквизит говори „ми говоримо у микрофон, морате да нас слушате“. Човек који има микрофон, има моћ, иако тихо говори, морате да га слушате, ви сте таоци свега тога. Бескрајно сам срећан што сам део ове представе...

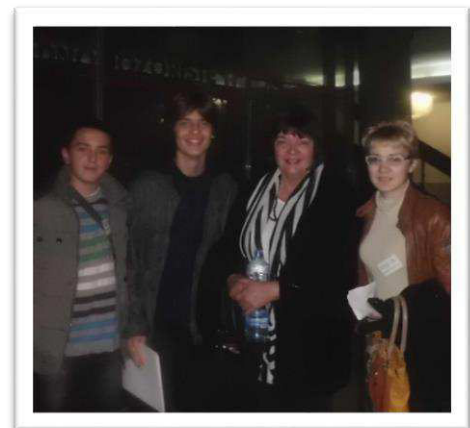
Питање ученика: Да ли је представа пуко сликање реалности или та реалност овим путем може да се мења?

Небојша Илић: Поражавајуће је то што не постоји потреба да се ствари мењају, већ се решавају пречицама, односно корупцијом и митом. То је нешто што је ушло у нас не као околност, већ као да је то последица унутрашњости нашег бића. Проблеми су свуда, али нико ништа не предузима. Нико се није опаметио. Када градоначелник схвати да је насанкан, он не каже- пробаћу да будем неки други човек. Не, он се пита- ко је први рекао да долази лажни ревизор. Ако је та реченица једина поука из свега тога, онда ништа нисмо научили. Тај наук у представи да ништа нисмо научили је драгоцен и опомиње нас да, евентуално, некада нешто научимо.

Питање ученика: Да ли је право време за Ревизора и да ли је Србима ревизор преко потребан?

Бранка Шелић: Србији је ревизор потребан одавно, али тешко да ћемо да га добијемо. Невероватно колико је ово велики текст и како делује на публику, колико га сви осећамо као наш, као да је писан данас.

Након Прес конференције ученици су се упознали са поменутиим глумцима, као и са великом српском глумицом Горицом Поповић, и са њима разменили своје утиске о представи. Наша позната глумица је ученицима рекла да јој је јако драго да им се представа допала и нашалила се са њима рекавши да сада, пошто су одгледали представу, не морају читати књигу.

Носимо дивне утиске са овог догађаја, као и питања која је у нама покренула ова представа: како спречити овакву слику стварности, да ли је она неминовност свих времена, зашто нас негативно више не изненађује, и да ли можемо да гајимо неку врсту племените чежње да ће доћи времена у којима Гогољ неће бити актуелан?

Руководилац Литерарне секције: Слађана Јањић

XVIII ЈУГОСЛОВЕНСКИ ПОЗОРИШНИ ФЕСТИВАЛ У НАШЕМ ГРАДУ

И ове године новинари наше школе су проpratили Југословенски позоришни фестивал, одржан на сцени Народног позоришта у Ужицу. Самим тим што је "без превода", овај фестивал је симбол разумевања, толеранције, јединства и уметности, која је увек изнад свих препрека и сукоба. Мото овогодишњег фестивала "Шта ће сутра бити са нама" покренуо нас је на размишљање о судбини сваког од нас, али и о судбини друштва, о потреби да се коначно издигнемо изнад личних преокупација и окренемо се општим проблемима. Осим тога, поменути мото свакако подразумева и питање о месту и улози позоришта у нашим животима, о будућности нашег позоришта и, уопште, позоришне уметности. Овогодишњи фестивал је отворио глумца и дугогодишњи директор Југословенског драмског позоришта у Београду, Бранко Цвејић, који нас је позвао да се одупремо разарању културе и подржимо овај фестивал који је, по њему, "друштвено и историјски неопходан". Избор тема и порука је, као и увек, суптилан. Све представе су нас подстакле да се запитамо о оном истом, судбинском.

Фестивал је отворен представом Народног позоришта Републике Српске. "Кухиња" нас је на самом почетку натерала да се свако од нас осврне на свој животни пут, да размисли о ономе што је прошло. У кухињи се одвија живот. У њој се срећемо, разговарамо, доносимо важне одлуке, сводимо рачуне, тугујемо, опраштамо се и чекамо. У њој се одвијају ситуације које су нам познате, у њима смо учествовали, о њима смо слушали. Породица се уништава, људи страдају, гину, умиру, суочавајући се са својим болом управо у – кухињи. Циљ ове представе је да подсети на вредност породице, да ценимо оно што често заборављамо у свакодневним проблемима – заједнички ручак, топлину празника и све друге драгоцене тренутке које треба да поделимо са најближима. Поглед у прошлост тражи од нас и представа Народног позоришта из Зенице, "Гребање или како се убила моја бака". Немогуће је не запитати се, док посматрамо како се пред нама одвијају животи деце која су преживела све,

где смо то грешили, шта се десило са нама када смо схватили да живимо после свега. Зашто смо постали груби? Које је место у друштву оних који су другачији од нас? На репертоару се нашла и прича о Томасу Ману у извођењу сомборског Народног позоришта, "Чаробњак", кроз коју су сјајни глумци успели да представе колико је овај писац чаробан, колико су чаробна његова дела и све што се на њега односи. Као код сваког генија, у Ману се спојило неспојиво, грубост према најближима, несвакидашња осетљивост, очаравајући таленат и углед. На његовом примеру можемо научити да будемо храбри, другачији од осталих, да се чувамо оних који у нама виде само средство за постизање својих циљева. Навикнути на велике теме и судбинска питања, са нестрпљењем смо дочекали представу загребачког позоришта. И даље у духу слога фестивала, још једном смо проживели тешко самоиспитивање несрећног Раскољникова. Верујући у убеђење Достојевског да се сваки грех може окајати, пажљиво смо испратили како се јунак развија, како одустаје од својих ставова, а формира нове, испољавајући неке црте за које није веровао да их поседује. Према реакцији публике, али и критике, сасвим је сигурно да је ова представа заслужила све награде које је добила. Уз мало хумора, црногорско Народно позориште кроз представу "Очеви су град(или)" представља сукоб старих вредности и онога што намеће ново време. Са једне стране је живот у беди, али сачувана част, а са друге могућност брзе зараде и каљање чувеног црногорског образа. Недвосмислено, на сцени се показало каква је стварност постала након улива руског капитала, бројних продаја, приватизација и корупције. Очевина је продата и потрошена, а будућност ове земље и њене деце без имало извесности. Сличну тематику изнели су пред нас глумци Атељеа 212 играјући Ревизора. Преносећи радњу на савремени тренутак, схватамо да ништа нисмо унапредили, да и за наше друштво важи исто што и за било које. И наше је корумпирано, и код нас народ воде они који не

"КУХИЊА" (ФОТО - СТУДИО ВУЛОВИЋ)

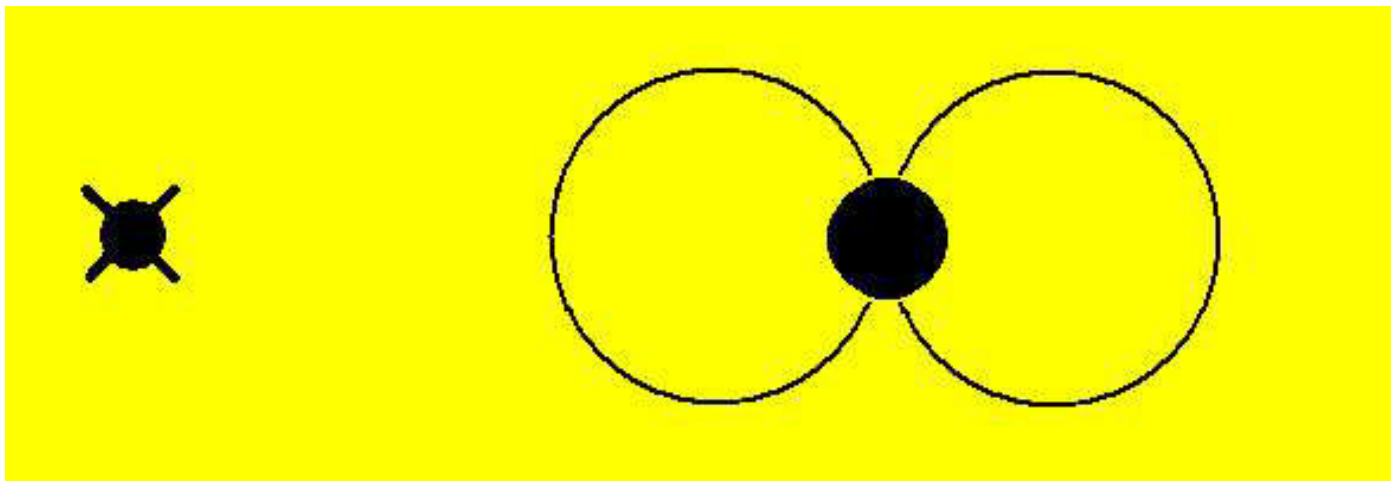

"ЗЛОЧИН И КАЗНА" (ФОТО - СТУДИО ВУЛОВИЋ)

знају пут, и за нас одговарају они који немају одговорности. А изнад свих је неки домаћи Хлестаков, (или више њих), који мангупски ужива у атмосфери опште пометње. Питање је да ли је смех публике био само начин да се истина лакше поднесе, иако боли. Завршног дана фестивала уживали смо у још једној представи Атељеа 212. Представа "Свети Георгије убија аждаху" изведена је у част награђених, ван конкуренције. Двадесет седам година након премијере, а уочи обележавања стогодишњице од почетка рата, Атеље је обновио ову представу о љубавном троуглу у време страдања. Размишљајући о овогодишњем фестивалу, о посећености, реакцији публике на одабране представе, закључујемо да ће наш театар, без сумње, остати "школа где се људи уче", и да ће нас овај фестивал и у будућности покретати на размишљање о питањима која су општа, и заједничка свима нама који се разумемо „без превода“.

Милица Перишић, Ивана Лазич, Милица Кондић

Између игре и физике: ЧОВЕК БЕЗ ГЛАВЕ

Славни физичар Мариот је 1667. године на двору француског краља Луја XIV извршио експеримент који је запрепастио све присутне. Покушајте и ви!

Поставите двојицу, једног према другоме, на растојању од два метра. Кажите им да затворе лево око и да десним гледају у једну тачку у соби, коју ћете им означити, а која ће се налазити тачно у висини главе једног, односно другог. Ако су правилно постављени један према другом, њихове главе ће ишчезнути из њихових видних поља и они ће, на велико запрепашћење, видети један другог без главе.

Ово потиче отуда што у нашем оку постоји једно место које није осетљиво за светлосне надражаје. То место се зове „слепа пега“. То је оно место на коме очни живац улази у очну јабучку и од њега почиње да се грана у нервна влакна од којих је сачињена мрежњача.

Слика на жутој површини вам омогућује да сами проверите како нестаје слика када падне на слепу пегу. Затворите лево око и десним гледајте у крстић са даљине од двадесет центиметара. После извесног времена ишчезнуће црни круг у средини, док ћете два велика бела круга видети и даље.

Секција „Занимљива наука“
Нада Каримановић

ЕНЕРГЕТСКИ НАПИЦИ

Енергетски напитац је безалкохолно пиће које, према тврдњама произвођача, тренутно повећава количину енергије у организму. Енергија у енергетском напитку не ослобађа се као резултат сагоревања калорија, него због стимуланса и витамина које садржи. Неки енергетски напаци садрже шећер, док је у другима шећер замењен вештачким заслађивачима.

Енергетски напаци обично садрже ксантине (укључујући кофеин), газирану воду, таурин, Б витамин и неке биљке. Уобичајени састојци су гуарана, хербаматин (Yerba Mate). Понекад у енергетске напитке додају малтодекстрин, инозитол, карнитин и креатин. Ако вам једна бочица енергетског напитка неће озбиљно нашкодити, две - три бочице дневно проузроковаће вам аритмију, несаницу, мучнину... Када попијете енергетски напитац, доток крви у мозак се повећава и почињете се осећати ведрије и свежије. Али ова додатна енергија не долази изненада, него се црпи из организма. Такво „освежење“ нас касније кошта: долази до још већег умора, апатије и несанице. Редовно узимање енергетских напитака може исцрпити надбубрежне жлезде и изазвати болест која се зове АДРЕНАЛНИ УМОР. Због енергетских напитака највише пате срце, желудац и јетра.

Јелица Лучић III ф1
Јелена Спасојевић III ф1
Секција „Здрави стилови живота“

Инклузивни приступ образовању

Техничка школа и Техничка школа "Радоје Љубичић" укључене су у реализацију пројекта "Инклузивни приступ образовању". Пројекат је започет стручним усавршавањем наставника двеју школа у мају, кроз обуку на Копаонику и обуку вршњачких едукатора у нашој школи у новембру, кроз интерактивну радионицу на тему "Инклузија ученика са инвалидитетом у школству". Завршна фаза пројекта била је реализација заједничке акције ученика ових школа у Градском културном центру, са циљем упознавања младих са појмом инклузије кроз презентацију материјала, 9. 12. 2013. године.

Новинарска секција Техничке школе "Радоје Љубичић" присуствовала је презентацији и разговарала са ученицама едукаторима, Катарином Гогић и Александром Обрадовић.

Петља: Како је дошло до сарадње између Техничке школе и Техничке школе "Радоје Љубичић"?

Катарина: У вашој школи, у Техничкој школи "Радоје Љубичић", састали смо се са једном госпођом са посебним потребама, са инвалидитетом, и онда смо дошли на идеју да направимо јавни час, да и осталима скренемо пажњу и на инвалидитет људи и, уопште, на то шта је инклузија.

Петља: Које све ученике обухвата програм инклузије?

Катарина: Он обухвата све ученике. Инклузија не подразумева само ометеност у развоју, то значи да је она и за ученике који су посебно надарени. Дакле, инклузија обухвата све ученике.

Петља: Од чега зависи успешност у њиховом образовању?

Катарина: Зависи од нас који смо ту, са стране, од тога да ли ћемо да им обезбедимо услове и да им олакшамо школовање. Доста тога ми можемо да им олакшамо, да им помогнемо. Они мало теже схватају, ако су у том виду ометени, па са њима треба мало више да радимо. Многи од њих уче са нама, а у нашим школама сигурно добијају подршку која им је потребна.

Петља: Какав је однос вршњака према ученицима који су, на неки начин, другачији?

Катарина: Понекад их вршњаци задиркују, не умеју са њима да на прави начин комуницирају. Често не умеју да им приђу, да питају треба ли им помоћ. Могуће је да их понеко гледа и као непожељне.

Петља: Са којим тешкоћама се они најчешће срећу приликом школовања?

Катарина: Мислим да је то несхватање од стране других ученика, можда чак и неразумевање. Људи често њих не

могу да разумеју, зашто на одређени начин реагују, зашто се тако понашају. Они често, на пример, плачу из непознатог разлога... Хајде да попричамо са њима, да видимо зашто је то тако, зашто плачу. Напросто, да успоставимо добру комуникацију са њима. Вршњаци могу да препознају њихове проблеме. Неки од ученика који су обухваћени инклузијом, наши другови, толико су се сродили са нама, да нико не би ни претпоставио да се по нечему разликују од нас.

Петља: Како је могуће унапредити вашу комуникацију?

Катарина: Тако што ће они почети да уче са нама, тако што ћемо више комуницирати са њима, правити више радионица у којима ће и они учествовати. Чисто да им покажемо да су и они део нас, да смо сви заједно ту, да се не осећају запостављено.

Петља: Како школа може да допринесе њиховом квалитетнијем животу?

Александра: Тако што ће их укључити у различите акције које су прилагођене њиховим могућностима. Можда не могу да учествују у свему, али у многим активностима могу.

Петља: Колики је значај школе и подршке вршњака у њиховом одрастању?

Александра: Велики је значај, чим их ми прихватимо, осећаће се пожељним у нашој средини.

Петља: Осим ученика са сметњама у развоју, инклузија обухвата и ученике са изузетним способностима. Како помоћи таквим ученицима?

Александра: У нашој школи постоји један такав пример. Ученик је у другом разреду, а професорка математике је предложила убрзани рад са њим. Можемо им помоћи тако што ћемо им омогућити да уче више и раде брже него ми, или већи део градива.

Петља: Како инклузија утиче на остале ученике у одељењу? Мислите ли да се и они мењају?

Александра: Мислим да се мењају. Ако их ми прихватимо, и ако се ми прилагодимо њима, они ће се осетити вољено, неће бити одбачени, а ми постајемо толерантнији људи.

Петља: Коју нам поруку остављате на крају, да ли треба да мењамо оне који су другачији или себе, да би свет био бољи?

Александра: Сматрам да се нико од нас није родио исти и да се свако од нас по нечему издваја од других. Остали томе треба да се прилагоде. Дакле, сви ми треба да се мењамо и да допринесемо да се та деца боље осећају.

Ивана Лазвић, Милица Кондић

ЗАПЕТИЉАНЕ СТРАНЕ

Свестраност математике

Попуните табелу и наведите примере како знање из других наставних области могу користити у настави математике на начин представљен овом табелом.

Име	Година рођења	Година смрти	Године старости у тренутку смрти
Бах	1685.	1750.	
Моцарт	1756.		35 година
Бетовен		1827.	57 година
Шопен	1810.	1849.	

Загонетке

Угао под лупом

Ако гледате угао од 15 степени под лупом која увећава три пута, да ли можете да утврдите колико ће се великим чинити тај угао?

Руковање

На пословном састанку свако се са сваким руковао само једном. Ако је било укупно 15 руковања, колико је људи присуствовало састанку?

Кобасица, руска салата или грожђе

Док сам јутрос доручковао у ресторану, запазио сам за суседним столом три особе. Две су јеле кобасицу, две руску салату, а две грожђе. Она од њих која није јела кобасицу, није јела ни руску салату, а она која није јела грожђе, није јела ни руску салату.

Шта је имала за доручак свака од тих особа?

Рој пчела

Петина једног роја пчела спустила се да се одмори на цвећу на Златибору, а трећина на цвећу на Тари. Трострука разлика између ова два дела слетела је на цветиће на Дивчибарама, док је у ваздуху остала само једна пчела, привучена мирисом цвета далеке јабуке.

Колико је било пчела у роју?

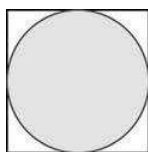
На основу података из табеле одговорите на питање:
Колика би Вам плата била када се преведе у динаре?

				
9	2	25	4	18

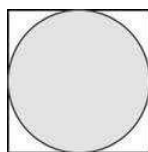
Правила се морају поштовати:

- приликом сечења пице сви резови морају бити прави
    - сви резови морају ићи од ивице до ивице
  - није обавезно да сви парчићи пице буду исте величине
- Покажите како се добија следећи број парчића.

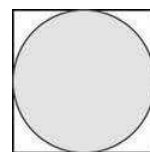
5 парчића

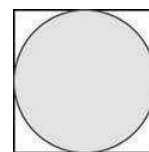
6 парчића

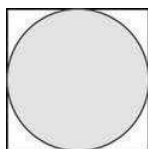
7 парчића

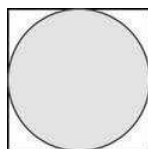
8 парчића

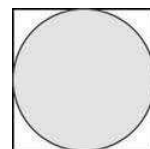
9 парчића

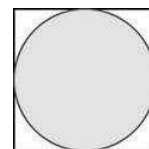
10 парчића

11 парчића

12 парчића

ЗАПЕТИЉАНЕ СТРАНЕ

Покушавамо да одгонетнемо за вас:

„Да ли је боље бити први у селу или последњи у граду?“

Сигурно је свако од вас чуо некад у свом животу ову велику дилему. Чак и Гај Јулије Цезар је, између осталог, био познат по својој изреци да би радије био први у последњем планинском селу него други у Риму. Да ли је то баш тако?

Наведени проблем се, математички гледано, своди на следеће:

да ли је већи највећи од најмањих или најмањи од највећих?

Направићемо произвољну табелу и у свако поље ћемо унети произвољан природан број (поља беле боје). Потражимо у сваком реду појединачно највећи број и у свакој колони појединачно најмањи број и унесимо их у празна поља са страна (поља плаве боје).

25	12	4	8	57	36	91	22	91
10	3	41	17	20	11	47	5	47
100	24	56	7	45	22	53	61	100
31	10	21	39	55	7	36	26	55
12	8	41	50	28	101	33	73	101
6	48	29	1	52	7	8	4	52
25	35	121	4	66	21	54	11	121
20	52	36	145	27	18	42	26	145
6	3	4	1	20	7	8	4	

Највећи од најмањих бројева је број **20**, а најмањи од највећих бројева је број **47**. Како је $20 < 47$, то је највећи од најмањих бројева мањи од најмањег од највећих бројева. Може се показати да ће ово да важи за сваку табелу, којим год бројевима да је попунимо. То би значило да бисмо могли да извучемо закључак да је боље бити последњи у граду него први у селу.

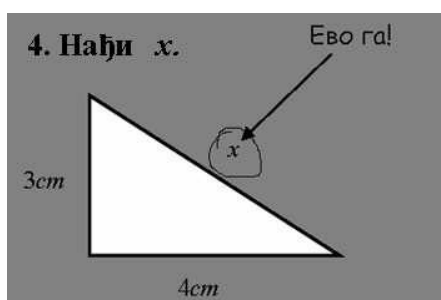
Међутим, ово је све, ипак, била само шала и не може се тако лако успоставити аналогија са овим задатком. Нематематичари често уопштавањем неког математичког резултата или теорије у физици, долазе до закључака, који немају никакво оправдање и доказ.

Духовити одговори ученика (случајни или намерни)

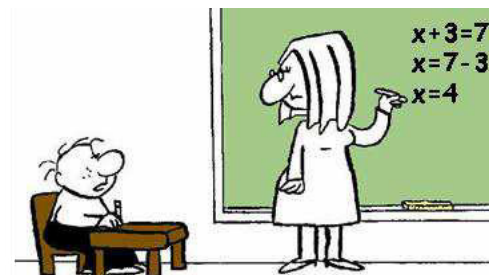
$$\frac{1}{n} \sin x = ?$$

$$\frac{1}{n} \sin x =$$

$$six = 6$$

$$\frac{\sqrt{2}}{2} = \sqrt{\quad}$$

Само тренутак! Јуче сте рекли да је x једнако 2!

Загонетке

Паковање мача

Витез мора да спакује мач дужине 70 центиметара, али једини сандук који му је на располагању је дугачак 40, широк 30, а висок 50 центиметара. Да ли ће мач моћи да стане у сандук?

Телефонски број

Момак и девојка упознају се у кафићу. После дужег разговора договарају се да се следећег дана нађу на вечери ако младић не заборави да позове девојку и потврди јој састанак. Наредног јутра мушкарац се буди и схвата да може да се сети цифара броја телефона (2,3,4,5,6,7 и 8), али не и редоследа. Ако буде одлучио да поређа тих седам цифара насумично и окрене сваку од комбинација, колике су шансе да ће неки од датих бројева бити баш њен?

Сфингина загонетка

“Које се створење ујутру креће на четири ноге, у подне на две, а у сумрак на три?”

Сфинга је убијала сваког ко не би знао да реши ову загонетку. Знате ли ви?

Припремиле:

Дубравка Глишовић,
Славица Савковић,
Катарина Секулић

УЖИВАМ У ТОМЕ ШТО РАДИМ

Рођена је 20.01.1955. у Ужицу. Године 1974. завршила гимназију, природно-математички смер, у Ужицу, а 1980. завршила Факултет примењених уметности, одсек костимографија. Завршила више курсева језика. Боравила у Паризу и Милану, усавршавајући се и радећи као модни креатор. Ради на рачунару служећи се многим графичким програмима. Радила је најмање двеста представа до сада, за неке од њих и сценографије. Повремено се бавила модом, сликарством и графичким дизајном, сценографијом, унутрашњом архитектуром. Радила је у Ужицу, Крагујевцу, Сомбору, Београду, Украјини. Имала је пет самосталних изложби, од којих је једна организована у Београду, а остале четири у Ужицу. Једна од најзначајнијих изложби је "Костим од дигиталног предлошка до објекта", одржана у периоду од 10.11.2010. до 20.11.2010. године.

Живи и ради у Ужицу. Запослена је у Народном позоришту. Бави се и педагошким радом, припремајући ученике за даље школовање из области уметности и костимографије.

Петља: Да ли уживате у свом послу?

С.К.: Уживам у томе што радим, наравно да има и својих тежих страна, али, у принципу, уживам. Уживам у педагошком раду са децом и младима.

Петља: Колико је тешко припремати децу за даље школовање?

С.К.: Није нимало лако, али мислим да имам добар приступ и пуно успеха у томе, јер су сви које сам спремао успешно уписали своје жељене школе.

Петља: Које су мане у вашем послу?

С.К.: Срећом, нема их много, најчешће може да буде сујета, што моја, што мојих колега.

Петља: Зашто сте одлучили да упишете баш тај факултет?

GRADSKI KULTURNI CENTAR UŽICE
subota 10.11.2012 u 18h

Snežana Kovačević
IZLOŽBA KOMPJUTERSKE GRAFIKE
KOSTIM OD DIGITALNOG PREDLOŠKA DO OBJEKTA

С.К.: Одувек сам то желела, волела сам да цртам, уживам у томе.

Петља: Које су ваше тренутне активности?

С.К.: Тренутно радим на дечијој представи "Снежана и седам патуљака", костиме, наравно. Волим да радим дечије представе, јер су деца најбоља публика. Спремам једну малу групу за пријемни испит за Факултет примењених уметности и Високу школу за моду. Сви су јако талентовани. Припремам децу за учешће на конкурсима из школе "Машница".

Петља: Када је била ваша последња изложба и какви су ваши утисци?

С.К.: У Градском културном центру 2012. у Ужицу. Била је јако успешна, представљала сам костиме и компјутерске графике.

Петља: Да ли планирате неку изложбу у скороје време?

С.К.: Планирам изложбу у Новом Саду, можда и у Ужицу, и у Нишу. Представљаћу фотографије, костиме из представа и графике.

Петља: Која је, по Вама, Ваша најуспешнија изложба?

С.К.: У Музеју позоришне уметности у Београду, трајала је од маја до септембра 2010. године. Мулти-медијална изложба. Била је лепа изложба, где су присуствовали интересантни гости.

*Невена Кутлешић, Наталија Брковић,
Данијела Милошевић*

КОСТИМ СРЕДЊЕГ ВЕКА

Феудално друштво и крсташки ратови доприносе изједначавању одеће већине европских народа. Основно обележје костима овог доба је СЛОЈЕВИТОСТ. У развоју костима средњег века се могу уочити два стилски, временски и просторно особена стила: романика и готика.

Романика је обележила почетак средњег века, развивши се у области Средоземља. Кресе је раскошне и обле форме, чврстина и масивност. Одећа је у више слојева, а у овом периоду се започиње и са просецањем одеће. До тада неприкосновена туника еволуира у неке нове форме, претече данашње одеће. Овај стил у одевању се развија до почетка XII века.

Готика представља нови развојни облик у костимирању који се развија током XIII, XIV и XV века. Одећа трпи значајне промене, првенствено у форми, где су силуете витке, шиљатих завршетака, значајно ужих кројева. Готика се највише развија у области западне Европе.

Заједничке карактеристике романике и готике се огледају у сталешкој подели у избору материјала за израду одеће. Припадници богатијих слојева друштва одећу израђују од свиле, сомота, чипке, броката и крзна, док нижи слојеви одећу израђују од вунених тканина. Производња свиле на простору Европе је почела у XIII веку, у доба цара Јустинијана. Одећа је јасних и светлих боја: црвена, плава, зелена, а често се среће и вертикално двобојна одећа.

У одећи средњег века се могу приметити сталешка обележја костима, тако да су различиту одећу имали трговци, свештенство, витезови. Нека цеховска обележја костима се могу данас срести у савременом одевању (куварска капа, одело димничара, ковачка прегача, фратарска ношња). Дезенирање тканина је, такође, тесно повезано са припадношћу неком занату (дозвољени узорци тканина) или некој породици (у Шкотској је свака породица имала различит каро узорак за тканине). Украси попут цакни (поруб одеће у виду неких геометријских облика), перваза (обавијање ивица одеће неком контрастном тканином или крзном), чест су украс средњовековне одеће.

Све уочљивије просецање одеће, испод које се види рубље, отворенији изрези, утицај бургундског двора (у одевању и церемонијалу) наговештава долазак новог времена које представља процват у свим сферама живота - РЕНЕСАНСЕ.

Припремила: Жанка Станојевић

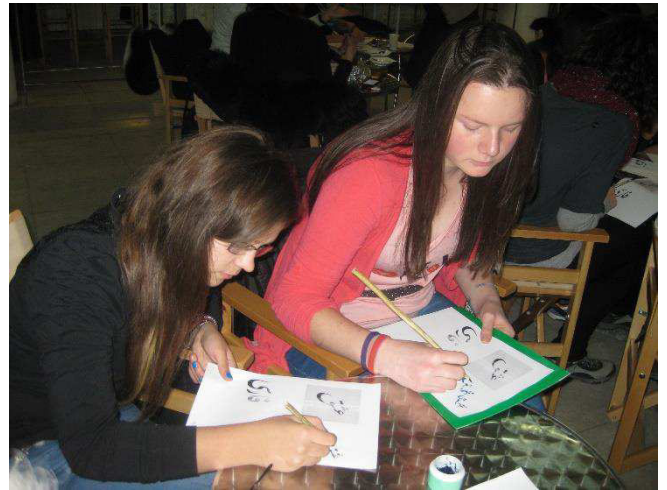
ДАНИ ИРАНСКЕ КУЛТУРЕ У УЖИЦУ

Почетком децембра у нашем граду могли смо осетити дух Персије. Захваљујући сарадњи Градског културног центра из Ужица и Иранског културног центра из Београда, наши суграђани могли су да упознају ову древну цивилизацију на различите начине. За пет дана, колико је овај образовно-културни програм трајао, предвиђен је богат садржај, а Ужичани су својим интересовањем посведочили да оваквих догађаја треба да буде више. Тих дана новинари наше школе били су редовни посетиоци ГКЦ-а. Кроз предавање, изложбу, радионицу, филмове, и вече поезије научили смо много о цивилизацији која нам и није толико блиска. Иран, некадашња Персија, једна је од земаља са најстаријом историјом на свету. Чини се да у Ирану ништа није једноставно, да је много супротности. Планине и пустиње, кише и суше, блага и оштра клима, теократија и демократија. Бурна је и богата историја Ирана, од оснивања

великог царства од Индије до Египта, па до стварања модерне Исламске Републике Иран. Колико је то царство било утицајно, сведоче и напори Александра Великог да га освоји. У тим ратовима су, нажалост, нестале највеће драгоцености царства. Персија је значајно утицала на развој светске културе, о томе говоре бројни њени трагови у архитектури, занатству, књижевности, па и језику. Персијске речи, које су у наш језик дошле преко турског, изговарамо свакодневно.

Културу Ирана спознали смо захваљујући персијском филму "Седам лица Персије", али и другим филмовима. Порука свих је иста - живот није лак, препреке су тешке, често нам се чини да су непремостиве, али решење постоји у нама, у оним вредностима које су заједничке свима који су довољно храбри да погледају у своје срце и пронађу довољно љубави и упорности да досегну свој циљ. Своје снове следе и други, па на том путу нисмо сами. Зато је важно да верујемо другима, да се, када је потребно, на некога и ослонимо, не сумњајући у то да су нам срца иста. Ако је тачна тврдња да се

култура једног народа најбоље спознаје кроз поезију, онда можемо да тврдимо да је Иран далеко надмашио остале цивилизације. У оквиру програма, присуствовали смо и поетској вечери. На основу прочитаних текстова о народу Ирана, схватили смо да су у њима наталожени векови искуства и мудрости. Оно што се често понављало током ових вечери је потреба да се међусобно разумемо, да будемо толерантни, да научимо да праштамо. Поетско вече посвећено је великом иранском песнику Целалудину Румију, његовом изузетном животу и стваралаштву. По Румију, који је, као што смо чули, један од највећих персијских мистика и песника из 13. века, суштина није у материјалном, опипљивом.

Суштина је у ономе што носимо у себи. Нашу секцију је, у оквиру овог програма, највише занимао курс калиграфије. За четири дана успели смо да научимо основно о персијском језику и писму. Персијски језик се зове фарси. Постојао је још и у средњем добу. Пошто припада индоевропским језицима, овај језик је помало сличан и словенским језицима. Писмо, пахлеви, је модификовано арапско писмо. Иако смо се са оваквим начином писања срели први пут, сматрамо да смо напредовали и жељно ишчекујемо наставак курса. Похвалићемо се и тиме да су наши радови изабрани за "Изложбу позитивних мисли." За изузетну помоћ и стрпљење дугујемо захвалност професорки Марији Ивановић, захваљујући којој сада већ пишемо своју прву реченицу персијским писмом.

کاربران از بخش روزنامه نگار مدرسه فنی "رادویه لیو بیچیچ" به خوانندگان "پنٹیا" سلام می گویند.

Написали смо: **Чланови Новинарске секције Техничке школе „Радоје Љубичић“ поздрављају читаоце „Петље“.**

*Ивана Лазић,
Милица Кондић, Милица Першић*

ПОСЕТА ФЕСТИВАЛУ НАУКЕ У БЕОГРАДУ

Било је и лепо и корисно осетити фестивалско-сајамску атмосферу науке 7. децембра у Београду. Улазница ми је, као и осталим члановима удружења "Опстанак", дала право на фестивалски печат на руци. Тако ми је омогућен целодневни улазак у просторе Студентског културног центра, Научног центра, Музеја науке и технике, бивше Робне куће „Клуз“, „Еуросалона“ и Галерије Народне банке Србије.

Као и учесници фестивала (основне школе, средње стручне школе, гимназије, високе школе, као и научно - истраживачке установе и удружења из целе Србије), и активности су биле разноврсне:

- изложбене поставке (фотографије, хербаријумски и препарирани материјал...)
- наставна средства направљена кроз корелацију (дрвени периодни систем са полицом за сваки хемијски елемент, системи органа сашивени од текстила, ћелија осликана на зидовима и плафону, сталактити и сталагнити од пур пене, хромозоми од платна, изохипсе, изобаре, ДНК...)
- извођење огледа (занимљиве титрације, рН вредност, фотосинтеза на вештачком светлу, нафта - лакша од воде...)
- демонстрације природних закона и процеса (површински напон, нервне синапсе, окситоцин-одговоран за идеалну љубав, кретање планета, гравитација, деловање магнетног поља - чигра која лебди, оптичке варке...)

- презентације и кратки филмови (белоглави суп, нове планете...)
- 4Д анимације (диносауруси...)
- решавање једноставних задатака (Детективске математиграрије Математичког факултета из Новог Сада...)
- дебатне трибине (Сва лица намирница: проф. др Ратко Јанков, др Ирис Жежељ, Горан Ковачевић)

Када кренете на овај фестивал било би добро да се наоружате стрпљењем, жељом да видите и сазнате нешто ново, да одвојите дан за науку, као што сам и ја.

Ана Буричић

НЕКОЛИКО МАЛИХ САВЕТА ЗА ЗИМСКЕ ДАНЕ

Већ увелико смо ставили „у промет“ топлу гардеробу и тиме смо се спремили за хладне дане. Међутим, да ли је то све што је потребно да бисмо се успешно изборили са зимом?

Можда бисмо могли да се осигурамо на још неки начин. Препоручљиво је дан започети кашиком меда са циметом и ђумбиром и чашом воде. Вероватно су нам свима, још од малих ногу, бабе, деде, маме, тате (и ко зна ко све) покушавали да створе навику конзумирања меда пре доручка. Није то тек онако, јер мед делује веома благотворно на организам. Споменућемо само неколико његових својстава. Садржи све аминокиселине, преко 10 витамина, 37 минералних материја... Уз то, обезбедиће нам довољну дозу енергије док не спремимо доручак. Још једна занимљивост у вези са овим природним чудом је то да је мед једина намирница која не може да се поквари. Мед треба узимати искључиво пластичном или дрвеном кашиком која мора да буде сува. Никако не узимајте мед два пута истом кашиком, а да је пре тога не оперете и не осушите. Висока температура оштећује корисне састојке у меду, па не би требало да стављате мед у чај јер ће вам од свега остати само шећер.

Цимет и ђумбир, поред многобројних благотворних својстава, делују и као природни антибиотици. У комбинацији са медом обезбедиће нам добру заштиту од прехладе.

Вода не би требало да буде хладна, довољно је да има собну температуру. Правилна хидратација је битна, без обзира на то да ли је лето или зима, како би могле да се обављају основне функције организма, а током ноћи губимо доста течности. Уношење довољне количине течности допринеће и лепшем изгледу коже (функција многобројних хидрантних крема је да обезбеде довољну влажност коже). Потребно је унети током дана 2-3 литра течности у виду воде, супе, чаја...

Пре сваког obroka поједите неку воћку (пожељно је да се ту нађе макар једна поморанџа). Шаргарепа је веома добар детоксикатор!

Строго избегавајте разне витаминско-минералне додатке у виду шумећих таблета!

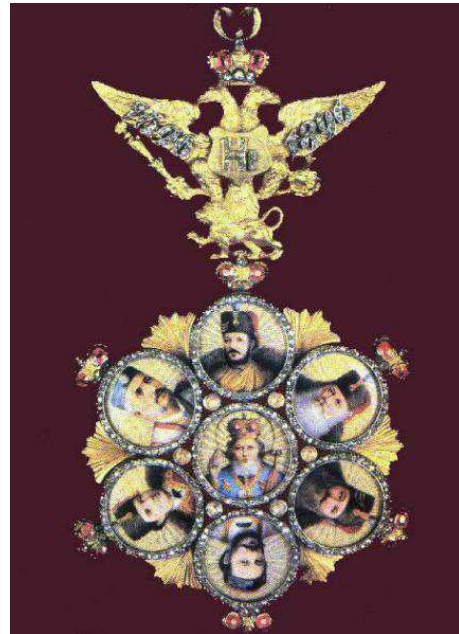
Крајњи резултат-ређе изостајање са наставе ☺.

Драган Илић

Петар II Петровић Његош

ДВЕ СТОТИНЕ ГОДИНА ОД РОЂЕЊА (1813-1851)

Рођен је 1813. у селу Његушима, главном селу Катунске нахије, под Ловћеном и надамак Јадранског мора, као Раде (Радивоје), син Тома Маркова Петровића и Иване (рођене Пророковић) из истог села. Породица Његош владала је у Црној Гори више од двеста година и дала јој пет владика (Данило (1700-1735), Саво (1735-1750 и 1766-1782), Василије (1750-1766), Петар I (1782-1830), Петар II (1830-1851) и два световна владара (Данило (1851-1860) и Никола (1860-1918)).

У седамнаестој години постао је црногорски владика. Као велики државни поглавар и утемељивач модерних државних установа, жестоко се борио да сузбије племенску анархију међу својим Црногорцима, гушећи крвну освету. Установио је Сенат, као највишу судску власт, у којем су била заступљена сва племена. Под њим се почео наплаћивати порез. Отворио је прву штампарију после чувене ободске штампарије (1493, за време владе Ивана Црнојевића). Установио највеће црногорско ратно одликовање за храброст, Медаљу Обилића.

Прослављен је као песник и као филозоф, али је био и дипломата, амбасадор српске културе и борац за слободу свог народа. Он је сјединио идеју модерног друштва са снагама патријархалног човека.

Његош је на себе узео бреме свог народа, и подигао га до небеских висина. Он је сву народну мудрост преточио у стихове. Сва његова дела била су посвећена Србима и српству. Свом првом учитељу, Сими Милутиновићу Сарајлији, посветио је еп „Луча Микрокозма“, а „Горски вијенац“ Карађорђу. Његош је у стиховима исказао своју националну припадност:

*„Име ми је вјерољуб,
презиме ми родољуб.
Црну Гору, родну груду,
камен наше одасвуда.
Српски пишем и зборим,
сваком громко говорим:
народност ми србинска,
ум и душа славјанска.“*

Као да је велики песник знао да ће бити и таквих потомака који ће, не само себе издвајати из Српства, него покушавати да то чине и са прецима .

Путовао је по свету, сусретао се са многим државницима и политичарима, књижевницима и другим достојанственицима свог времена. Свестран, слободуман, достојанствен, наочит и лепог стаса, на сваког је остављао снажан утисак и многи су желели да буду у његовом друштву. Отуда много анегдота о Његошу.

Монашка риза и владарске обавезе донеле су му бројне бриге и обзире, ускраћујући му многе животне радости. Морао је пред светом, и својим и туђим, крити неке своје мисли и осећања. Многе од њих преточио је у поезију. Песма „Ноћ скупља вијека“ написана је 1845. а први пут објављена у "Босанској вили" 1913. године.

Умро је млад од туберкулозе, у тридесет деветој години живота, и по својој жељи сахрањен на Ловћену.

Ученици наше школе приредили су изложбу и извели представу поводом обележавања двестагодишњице од рођења П. П. Његоша, под називом „Нека буде што бити не може“. Истом представом су обележили и Дан особа са инвалидитетом.

Вече посвећено Његошу, одржано на малој сцени Народног позоришта, у организацији Кола српских сестара Ужица. Поред предавача, професора др Драгољуба Зорића, учествовали су и ученици наше школе са представом „Нека буде што бити не може“.

Његошеву црквицу и гроб, симбол српства Црне Горе, срушили су комунисти 1974.г.

С лева стоје: професорке Биљана Аксентијевић и Слађана Јањић, Лука Каширић, Iг1, Далибор Ђирковић, Iс4, професор др Драгољуб Зорић, Вања Мандић, IIг1, Никола Јасика, IIIс1, Марија Миловановић, Iс4, Марија Милићевић, Iг2, професорка Снежана Недељковић; чуче: Ненад Топаловић, IIг1, Милица Љубојевић, IIг1, Немања Бајчетић, IIIс4, Ђурђа Зечевић, IIIф1

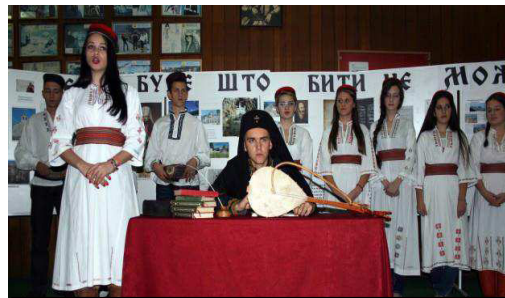
Iс1, Филип Радосављевић и Никола

Ненад Топаловић, IIг1, Немања Бајчетић, IIIс4, Вања Мандић IIг1, Александар Љубичић IIс5

Побрали симпатије публике: Милица Љубојевић (као Вук Мандушић) и Далибор Ђирковић (као владика).

Мирослава Мира Јашић (IV г1), као наратор и Ђирковић Далибор (Iс4), у улози владике

У изради изложбе учествовале: Бојана Бојанић IIIс1, Ивана Лазић IIс4, Милица Кондић IIс4

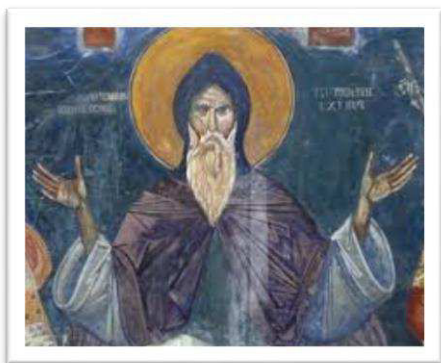

Вања Мандић као кнез Роган и Милица Љубојевић као војвода Драшко

Руководиоци секција : Слађана Јањић (Литерарна), Снежана Недељковић (Историјска, Драмска), Биљана Аксентијевић (Новинарска)

ДЕВЕТ СТОТИНА ГОДИНА ОД РОЂЕЊА СТЕФАНА НЕМАЊЕ ПРЕПОДОБНОГ СИМЕОНА МИРОТОЧИВОГ

Велики рашки жупан, родоначелник династије и светородне лозе Немањића, творац слободне, самосталне средњовековне Србије. Узвишени ратник, ктитор храмова божијих, бранитељ вере православне, љубитељ мудрости и врлине, брижни супруг и родитељ, светитељ. Иако су Срби имали државу и краљеве и пре Немањиног доласка на власт, тек са његовом владавином утемељује се национални идентитет. Срби су и пре Св.Саве упознали и примили хришћанство, али тек их је Сава утемељио као Христов народ и дао им духовни идентитет.

На основу сведочења хроничара и житија која су писали Немањини синови склапамо целовиту слику о овом српском владару и светитељу. Рођен је у Рибници (у данашњој Црној Гори) и најпре је крштен у латинској цркви. Касније, у зрелом добу, прелази у православље и постаје његов доследни следбеник, бранећи га од сваке јереси, посебно од богумилске (противне сваком културном стваралаштву у материјалном виду).

Као удеони кнез, у топличком крају, био је против издељености српских земаља у разне жупаније и

ускогрудим по питању идеала којима је тежио Немања.

У житију стоји како га је заштитник, свети ратник-Св. Ђорђе, спасао заточеништва (од брата Тихомира) и помогао му да победи удружене унутарње и спољне непријатеље (код Пантина) и постане велики жупан. У знак захвалности и испуњења завета настају Ђурђеви ступови.

Ђурђеви ступови у Расу

Црква Св.Петра у Расу у којој је Немања крштен по православном обреду и где су се одржавали сабори

завађене кнежевине. Сањао је о јединству српске државе. Знајући значај и моћ цркве у свом времену, рано се истакао својим задужбинама (храм пресвете Богородице и Св. Николе у Топлици). Право на ктиторство у то доба имали су искључиво владари. Зато и долази у сукоб са браћом оданим Византији и

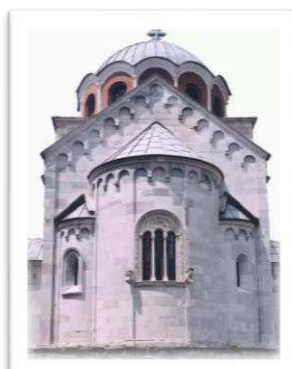
Немањина државничка улога била је дипломатски мудра и војнички успешна.Ослањао се на тада моћне државе, Венецију, Угарску, Немачку, али је лукавим и превртљивим Латинима претпостављао уздање у божију вољу и јуначко прегарање. Успео је да створи државу од Јадрана, Неретве и Дрине до Софије и Перника.

У предању између ратова зидао је следеће цркве: Ђурђеве ступове на Лиму, Великог Мученика Димитрија у Солуну, Св. Пантелејмона у Нишу... Витез и милосрдни божији човек, био је познат по својој дарежљивости, не само према сиротињи и

безнадежнима, него и према црквама, како у Јерусалиму, Цариграду, Скопљу, Солуну, тако и

Св. Никола у Куршумлији

У Царској лаври, Студеници, Немања се замонашио. Ту почивају мошти Немање, Ане и Стефана Првовенчаног. Св.Сава написао је Студенички типик

римокатоличким - Петру и Павлу у Риму, Св. Николи у Барију.

Фреске показују достојанственог и снажног осамдесетогодишњака Симеона, а византијски хроничари описују лик великог жупана: „Варварин, широких рамена... врло висок и леп човек... он је украсио царев тријумф.“

Цар Манојло Комнин је задивљен мудрошћу Немањином и то објашњава разлоге овог цара да Немању остави на престолу и да преговара са њим, уместо да га једноставно погуби.

Немања је једини мироточиви Србин, а то није постао због својих тридесет седам година владарског живота, већ након три године духовног подвига као великосхимник Симеон.

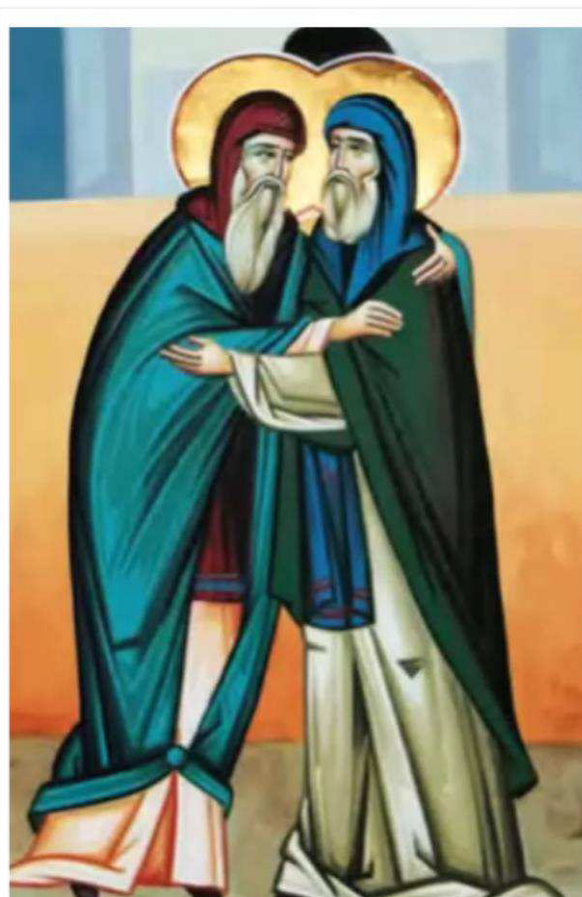
Величина Немање као оца уједињене српске државе није нимало већа од чињенице да је он отац Св. Саве. Има ли већег и значајнијег очинства на земљи од овог? У младости Немања се, као родитељ, одупирао

духовног јединства Срба показаше се погубним и опасним по опстанак политичког јединства. Након IV крсташког рата и пада Византије, пред Савом је била борба за одбрану православља и стицање аутокефалности.

Период (братског) грађанског рата у Србији успориће развој државе и довешће у питање Немањине државотворне тековине. Е, ту наступају отац и син, Сава и Симеон Мироточиви. Пренос Симеонових моштију из Хиландара у Србију значајан је, не само за ондашњу, средњовековну Србију, због измирења браће и прекида ратног разарања Србије. Тиме је заживео духовни покрет и свест о светородној лози Немањића, најпре у Студеници, а потом и шире у српству. Било је задивљујуће у оно време видети како владари, велможе, војводе, царице и кнегиње напуштају своје високе положаје и таштину овог пролазног света и иду за примером великог владара и још већег му сина. Како је тек Немањино завештање остављало утисак на обичан народ!

Чудотворна лоза Св.Симеона у Хиландару

Сусрет оца и сина

монаштву свог мезимчета, али је касније доживео да „син постане отац оцу“.

Немањино дело је неодвојиво од дела његовог најмлађег сина, измољеног од Бога, вољеног од свих и за живота поштованог као светитеља. На стечено политичко јединство, оличено у централној власти, које је заслуга Немање, Св. Сави је остало да реши проблем духовне расцепканости српских племена. Било је то време када је линија поделе Источне и Западне цркве (од 1054.), која је ишла правцем Београд – Скадар, цепала јединство српског народа. Приморске области припадале су управи римског папе, а унутрашњост Рашке управи Охридске архиепископије. Налазећи се на граници додира два различита културолошка, црквена света, одсуство

Данас, кад обележавамо девет стотина година од рођења Св.Симеона, оца Св. Саве, а немамо достојну елиту коју бисмо следили, потребно је преиспитати се да ли смо и колико одступили од завештања које нам је Немања оставио.

Историјска секција

СВАКО ТРЕБА ДА СЕ БАВИ СПОРТОМ

Многи ученици наше школе су успешни спортисти. Свако од њих признаће да није лако ускладити школске и спортске обавезе, али сви они знају да је успех загарантован само ако се упорно корача ка циљу, ако задрже веру у себе и оне који их на том путу прате. Једна од најуспешнијих је каратисткиња Славица Ђирјанић. Разговарали смо са њом о њеном путу ка успеху, о школи и плановима за будућност.

Петља: Повод за наш разговор је велики. Чули смо да си недавно остварила значајан успех. О чему је реч?

Славица: Реч је о такмичењу које се одржало у Смедереву, 8. 12. 2013. године.

Петља: Ово није твоја прва медаља. Какво је твоје искуство из ранијих такмичења?

Славица: Није прва медаља, имам их око четрдесет пет. Сад сам много успешнија, задовољна сам својим резултатима у протеклих неколико месеци. Сваку технику све боље радим, и спремна сам да се увек у борби концентришем на противника, на то како технику урадити...

Петља: Зашто си изабрала карате? Које су предности овог спорта?

Славица: Привукао ме је тај спорт. Све је почело преко једног флајера о карате клубу. Тата ме је одвео на један тренинг, одмах су ми се свидели покрети које сам научила већ на првом тренингу, све технике. Мислила сам да ћу да одустанем после неколико тренинга, али нисам, већ тренирам дванаест година и три месеца. Положила сам за црни појас, а још увек напредујем у спорту, идем на сва такмичења, и веома сам успешна такмичарка. Проглашена сам за најбољу сениорку у 2013. години у својој категорији.

Петља: Као и остали спортови, и карате подразумева

одрицања. Разликује ли се твој живот од живота твојих вршњака?

Славица: Не разликује се превише. Овај спорт не тражи од мене много одрицања, али на тренинзима трошим много енергије. Можда се моја исхрана мало разликује.

Петља: Имају ли наставници разумевања за све оне обавезе које ти намеће спорт?

Славица: Наставници увек имају разумевања. Када се спремам за такмичење, важно је да не пропуштам тренинге. Трудим се да што ређе изостајем са часова. Никада нисам имала проблема са наставницима, сигурна сам да ме сви разумеју и подржавају.

Петља: Спремајући се за разговор, сазнали смо да су твоје оцене одличне. Како успеваш да ускладиш школске обавезе и спорт?

Славица: Ни ја не знам како све постижем. Стижем да одем на тренинг, да учим, а поред тога и путујем. Не излазим често, посвећена сам тренинзима и школи. Понекад изађем са друштвом викендом.

Петља: Јеси ли поставила себи неке нове циљеве за наредни период?

Славица: Имам много планова који се односе на образовање. Средњу школу сам одабрала зато што ми се свиђа, и сматрам да ће ми помоћи у даљем школовању. После четврте године, планирам полицијску обуку која траје годину дана. Након тога планирам да завршим Вишу полицијску школу. Ту ћу имати Карате секцију и наставићу да тренирам. Такође, из свог клуба се нећу исписати.

Петља: Имаш ли узоре? На кога се угледаш?

Славица: Моја највећа подршка на тренинзима и такмичењима је тренер. Он ми је и узор.

Петља: Имаш ли неку поруку за остале спортисте из наше школе?

Славица: Свако треба да се бави спортом и да никада не одустане. Тешко је изборити се за своје место, треба доста труда уложити, рада и концентрације. Конкуренција је веома јака, треба се изборити за успех. Често се и ја изненадим томе колико сам напредовала и колико могу да постигнем. Тренинзи су напорни, али се труд исплати. Противници треба да буду поштени, а свака борба часна. Своје незадовољство не треба испољавати као агесију. Циљ јесте отићи на такмичење, али не треба заборавити колико је важан сваки тренинг.

Петља: Чини се да се, у поређењу са осталим спортовима, о борилачким мање говори и пише. Шта мислиш, зашто је то тако?

Славица: Зато што многи мисле да карате није неки важан спорт. Наравно да и каратиста може да се бави спортом професионално и да зарађује од тога као тренер, може да отвори свој клуб, а може да ради и као судија на такмичењима.

Петља: Да ли је карате данас популаран спорт?

Славица: Јесте, за мене сигурно, а за друге не знам.

Милица Перичић, Душан Перичић, Александар Перичић

НОРДИЈАЦ СА ЗЛАТИБОРА

Борђе Губић ученик је трећег разреда смера архитектонски техничар. По повратку са припрема и Европског првенства у нордијским спортовима у Аустрији, за "Петљу" је овај скромни момак, плашећи да се да то не буде хвалисање, испричао нешто о себи, спорту којим се бави, тренинзима, такмичењима...

Често ме људи питају какав је то спорт којим се бавим. Ретко ко зна шта је скијашко трчање (cross country skiing на енглеском). Почео сам да тренирам још у основној школи, када сам се учланио у Смучарски клуб "Златибор" у коме сам и даље активни такмичар.

У почетку, то је било само због друштва, али временом, схватио сам да је то један од најлепших, али истовремено и најтежих спортова. Бављење овим спортом захтева огроман труд и тренинг, како зими тако и лети, без обзира на временске услове. Али, пошто то радим са љубављу, не пада ми тешко. Припремни период за зимску сезону почиње у раним летњим месецима. Летњи тренинзи веома су разноврсни и сваки од њих траје најмање два сата. Тада возимо ски ролере, или како их популарно зовемо, ролке.

Тај тренинг изгледа као скијање, само што су то скије са точковима. Поред тога трчим, возим бицикл, планинарим, и наравно, идем у теретану. Ово скијање је најбољи тренинг за цело тело. Са доласком зиме и снега, креће такмичарска сезона. Иако сам јуниор, такмичим се и у сениорској конкуренцији међународних ФИС трка. Обично су то Балкан купови у Србији, Македонији, Грчкој, Босни, Словенији... Овогодишњу сезону започели смо мало раније него обично, јер је пред нама олимпијска година. Од 1. до 15. децембра боравили смо у алпским ски центрима Сефелд и Санкт Улрих у аустријској покрајини Тирол. Тамо смо имали напорне тренинге и две трке. И поред свих напора, уживали смо на веома добро припремљеним стазама и дружењу са такмичарима са разних страна света. У Санкт Улриху остварио сам свој најбољи резултат до сада: био сам 43. на европском првенству до осамнаест година. Изузетно је задовољство прећи 7,5 км за око 20 минута!

Сањин је у прошлој скијашкој сезони освојио Балкан куп у Босни, док је Миланко постигао редак успех и освојио две медаље на Универзијади у италијанском центру Вал де Фијеме у биатлону и крос кантрију. Ко зна, једног дана можда донесемо медаље и са неке од наредних олимпијада.

Скијашко трчање препоручио бих свима који воле боравак у природи, а посебно активности на снегу. Овај витешки спорт даје активним спортистима доста могућности да се докажу. Рекреативцима, без обзира на узраст, скијашко трчање пружа бескрајну забаву у природи, и веома се лако учи. То је спорт, у правом смислу, за сваког, треба само мало научити стајање на скијама и уживанција је права.

Бранко Николић

И У УЖИЦУ МОГУ ДА СЕ ОДСАЊАЈУ СНОВИ

Олимпијски караван се зауставио и у нашем граду. Након што је, са успешним џудистом, Александром Кукољем, одржао Олимпијски час пред ужичким основцима учећи их правим олимпијским вредностима, председник Олимпијског комитета и један од организатора „ЕкОлимпијаде“, Владе Дивац, посетио је нашу школу и разговарао са члановима Новинарске секције.

Петља: Ваш рад је разноврстан, члан сте Групе 7, амбасадор добре воље, председник Олимпијског комитета и организатор бројних хуманитарних акција. Како налазите времена и за овакву промоцију спорта и здравог живота?

Дивац: Налазим доста времена зато што, на неки начин, дугујем свим тим акцијама. Ја сам цео свој живот провео у томе, спорт ми је много дао, а на овај начин враћам спорту оно што је најважније - да промовишемо здрав живот, да промовишемо бављење спортом и упутимо децу у неке праве вредности.

Петља: Један од циљева „ЕкОлимпијаде“ је развијање олимпијског духа. Мислите ли да тај дух недостаје нашим младим људима?

Дивац: Сматрам да га они поседују, једноставно, не умеју или немају прилике да га покажу. Мислим да је много важно да једни другима будемо инспирација јер, циљеве у животу можемо остварити на разне начине, али је врло битно ко сте ви били као човек на том путу до свог циља.

Петља: Приликом Ваших посета другим градовима нагласили сте да ученици, осим спортому, треба да се посвете и школи. Како бисте посаветовали младе да се организују и буду успешни на свим пољима?

Дивац: Све је могуће. Треба сањати, треба имати велике снове и веровати у њих и, наравно, дати све од себе да се ти снови остваре. Није битно да ли сте рођени у Ужицу, у Београду или у неком много већем граду. Могу и у Ужицу да се одсањају снови. И ја сам рођен у једном малом граду, у Пријеполу, али сам све своје снове одсањао. По свом личном примеру знам да је можда тешко, и на неки начин далеко, али снови могу да се остваре.

Петља: Ужице је дало много успешних спортиста. Вама је познат наш темперамент, па нас занима да ли

мислите да темперамент пресудно утиче на успех у спорту?

Дивац: Није пресудан, али свакако има доста утицаја. Пресудне су воља и жеља у оном што радите. Ако немате вољу и жељу у било чему што радите, тешко ћете стићи до резултата. Ако имате те две ствари, онда ће и темперамент и окружење бити оно што вас гура напред.

Петља: Нашу школу похађају ученици који долазе из различитих крајева Србије. Неки од њих Ужице бирају због спорта. Ви сте са дванаест година напустили породицу да бисте се посветили кошарци. Како сте успели да одолите свим искушењима самосталног живота?

Дивац: Вратићу се на оно што сам нагласио малопре, а то су вера у оно што радите и окружење. Треба се увек окружити успешним људима и веровати у оно што имате, што носите са собом. Ако не верујете у себе, нико неће веровати у вас.

Петља: Баве ли се Ваша деца спортом?

Дивац: Мој млађи син, који има деветнаест година, бави се кошарком. Тренутно игра на универзитету у Америци. Ове године је отишао, завршио је средњу школу у Београду и прва је година на Флорида ТЕК-у.

Петља: Једно од подручја рада наше школе је саобраћај, па ће ученике занимати и прича о Вашем првом аутомобилу.

Дивац: Мој први аутомобил је био југо. Иако сам много висок, успео сам да станем у њега. Мислим да ауто треба да буде превозно средство, не треба га гледати као нешто што ће вас заокупирати да будете његов роб. Саобраћај је исто што и спорт, треба да буде фер-плеј у саобраћају да би све могло да функционише како треба. Ако имате у саобраћају људе који не обраћају пажњу на правила, онда долази до проблема.

Петља: Шта очекујете од Партизана и Црвене звезде у овој сезони?

Дивац: Очекујем да играју добро, а да ли ће успети да уђу у шеснаест екипа, то је питање. Мислим да имају добре шансе зато што су направили добар резултат у ове четири утакмице.

*Ивана Лазић,
Милица Перишић, Душан Перишић*

СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ: ЗЛАТАР 2013. године

ПЕТЉА: Лист Техничке школе „Радоје Љубичић“, Ужице

Редакција: Биљана Аксентијевић, Зорица Ђурић, Радомир Тошић, Станислав Тодоровић, Невена Кутлешић, Александра Обрадовић, Теодора Аћимовић, Ивана Лазић, Милица Кондић, Милица Перишић, Александра Стопић

Лектура – коректура: Биљана Аксентијевић и Слађана Јањић

Компјутерска обрада текста: Зорица Ђурић и чланови Секције рачунарства и информатике

Технички уредник: Радомир Тошић

Шеф маркетинга: мр Љиљана Милић, директор Школе

Логотип на насловној страни: Драган Нешић, професор

На насловној страни: Новинари Петље испред водопада у Гостиљу

Главни и одговорни уредници: Биљана Аксентијевић и Станислав Тодоровић

Адреса редакције: ТШ „Радоје Љубичић“ (за Петљу), Улица Николе Пашића 17, 31000 Ужице

Тел/факс: 031/512 067; 031/513 171

Е-маил: tgsf@open.telekom.rs

Штампа: „БРАТИС“ Ужице

